

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2008-4-264 (Soruşturma)
Karar Sayısı : 10-58/1193-449
Karar Tarihi : 3.9.2010

10 **A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER**

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Mehmet Akif ERSİN, İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B- RAPORTÖRLER : Bekir KOCABAŞ, Muhammed GÜNDOĞDU, Hale GÜNDÜZ

20 **C- ŞİKÂYETÇİ** : İsmi Gizli Tutulmuştur.

D- HAKKINDA SORUŞTURMA YAPILAN TARAFLAR:

1. Aras Kargo Yurtiçi Yurtdışı Taşımacılık A.Ş. - Fillo Ürün Odaklı Taşımacılık A.Ş.
Rüzgarlıbahçe Mah. Yavuz Sultan Selim Cad. Aras Plaza No: 2, 34805 Kavacık, Beykoz/İstanbul
2. MNG Kargo Yurtiçi ve Yurtdışı Taşımacılık A.Ş.
Eski Büyükdere Cad. Tahirağa Çeşme Sok. Ayazağa Ticaret Merkezi
Kat: 5 34398 Maslak/İstanbul
3. Yurtiçi Kargo Servisi A.Ş.
Eski Büyükdere Cad. Kargo Plaza, No: 17-19 34398 Maslak/İstanbul

E- DOSYA KONUSU: Aras Kargo Yurtiçi Yurtdışı Taşımacılık A.Ş. - Fillo Ürün Odaklı Taşımacılık A.Ş., MNG Kargo Yurtiçi ve Yurtdışı Taşımacılık A.Ş. ve Yurtiçi Kargo Servisi A.Ş.'nin rekabeti bozucu nitelikte anlaşma yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri iddiası.

40 **F- İDDİALARIN ÖZETİ:** Şikâyet dilekçesinde şikayete konu firmaların eşzamanlı ve anlaşmalı olarak fiyatlarını fahiş tutarlara yükselttikleri iddiası.

G- DOSYA EVRELERİ:

25.11.2008 tarih ve 7771 sayılı şikâyet üzerine hazırlanan 15.01.2009 tarih ve 2008-4-264/İİ-09-BK sayılı İlk İnceleme Raporu, Rekabet Kurulu'nun 20.01.2009 tarih ve 09-03 sayılı toplantısında görüşülmüş, soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Yapılan önaraştırma sonucunda hazırlanan 13.03.2009 tarih ve 2008-4-264/ÖA-09-BK sayılı Önaraştırma

10-58/1193-449

50 Raporu, Kurul'un 13.04.2009 ve 09-14 sayılı toplantısında görüşülmüştür. Söz konusu toplantıda 09-14/314-M sayılı Karar alınarak, Aras Kargo Yurtiçi Yurtdışı Taşımacılık A.Ş. - Fillo Ürün Odaklı Taşımacılık A.Ş., MNG Kargo Yurtiçi ve Yurtdışı Taşımacılık A.Ş. ve Yurtiçi Kargo Servisi A.Ş.'nin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediklerinin tespiti için aynı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına karar verilmiştir.

60 Rekabet Kurulu'nun almış olduğu soruşturma kararının ardından, hakkında soruşturma başlatılan taraflara soruşturma açıldığına dair bildirim, 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca 24.04.2009 tarihinde yapılmış ve taraflardan 30 gün içinde birinci yazılı savunmalarını göndermeleri istenmiştir. Hakkında soruşturma yürütülen tarafların ilk yazılı savunmaları süresi içinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

Soruşturmanın 6 aylık süresinin yeterli olmadığına ve 4 ay ek süreye ihtiyaç duyulduğuna ilişkin Bilgi Notu, 15.09.2009 tarih ve 09-42 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek, 09-42/1086-M sayı ile soruşturma süresinin 4054 sayılı Kanun'un 43/1. maddesi çerçevesinde 4 ay uzatılmasına karar verilmiştir.

70 Yürütülen soruşturma sonunda hazırlanan ve Soruşturma Heyeti'nin görüş ve tespitlerini içeren 16.02.2010 tarih ve SR/10-02 sayılı Soruşturma Raporu, aynı Kanun'un 45. maddesi uyarınca tüm Kurul üyeleri ile ilgili taraflara tebliğ edilmiş, hakkında soruşturma yürütülen teşebbüsler ile ihlalde belirleyici etkisi bulunduğu tespit edilen teşebbüs yöneticisi ve çalışanlarından 30 gün içerisinde yazılı savunmalarını göndermeleri talep edilmiştir. Öte yandan Aras Kargo Yurtiçi Yurtdışı Taşımacılık A.Ş. - Fillo Ürün Odaklı Taşımacılık A.Ş. ile bu şirketlerin Yönetim Kurulu Başkanı Evrim ARAS SAĞIROĞLU'na tebliğ edilen soruşturma raporunun bir sayfasında fotokopi hatasının bulunduğu tespit edilmesi üzerine, 01.03.2010 tarihinde Aras Kargo Yurtiçi Yurtdışı Taşımacılık A.Ş. - Fillo Ürün Odaklı Taşımacılık A.Ş.'ye ve Evrim ARAS SAĞIROĞLU'na ilave bir tebliğat yapılmış ve böylece Soruşturma Raporu'nun taraflara tebliğatı tamamlanmıştır.

80 Taraflardan Aras Kargo Yurtiçi Yurtdışı Taşımacılık A.Ş. - Fillo Ürün Odaklı Taşımacılık A.Ş., MNG Kargo Yurtiçi ve Yurtdışı Taşımacılık A.Ş. ve Yurtiçi Kargo Servisi A.Ş. ile MNG Kargo Yurtiçi ve Yurtdışı Taşımacılık A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Nazif GÜNAL ve MNG Kargo Yurtiçi ve Yurtdışı Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürü Aslan KUT, Kanun'un 45. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca ek süre talebinde bulunmuşlardır. Rekabet Kurulu tarafından söz konusu başvurular değerlendirilerek, 18.03.2010 tarih ve 10-24/335-M sayılı Karar ile Aras Kargo Yurtiçi Yurtdışı Taşımacılık A.Ş. - Fillo Ürün Odaklı Taşımacılık A.Ş.'ye, MNG Kargo Yurtiçi ve Yurtdışı Taşımacılık A.Ş.'ye, Yurtiçi Kargo Servisi A.Ş.'ye, Mehmet Nazif GÜNAL'a ve Aslan KUT'a yazılı savunma sürelerinin bitiminden itibaren 30'ar gün ek süre verilmiştir. Ek süre talebinde bulunmayan Yurtiçi Kargo Servisi A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim ARIKAN'ın ve Yurtiçi Kargo Servisi A.Ş. Genel Müdürü Onur ÜLSEVEN'in ikinci yazılı savunma süreleri 20.03.2010 tarihinde; Aras Kargo Yurtiçi Yurtdışı Taşımacılık A.Ş. - Fillo Ürün Odaklı Taşımacılık A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Evrim ARAS SAĞIROĞLU'nun ikinci yazılı savunma süresi ise 01.04.2010 tarihinde sona ermiştir. Kurul tarafından kendilerine ek süre verilmiş olan MNG Kargo Yurtiçi ve Yurtdışı Taşımacılık A.Ş., Yurtiçi Kargo Servisi A.Ş. ve Aslan KUT'un ikinci yazılı savunma süreleri 19.04.2010 tarihinde, Mehmet Nazif GÜNAL'ın ikinci yazılı savunma süresi 20.04.2010 tarihinde, Aras Kargo Yurtiçi Yurtdışı

10-58/1193-449

Taşımacılık A.Ş. - Fillo Ürün Odaklı Taşımacılık A.Ş.'nin ikinci yazılı savunma süresi ise 01.05.2010 tarihinde sona ermiştir.

100 Tarafardan Aras Kargo Yurtiçi Yurtdışı Taşımacılık A.Ş. - Fillo Ürün Odaklı Taşımacılık A.Ş., MNG Kargo Yurtiçi ve Yurtdışı Taşımacılık A.Ş., Yurtiçi Kargo Servisi A.Ş., Aslan KUT ve Mehmet Nazif GÜNAL süresi içerisinde ikinci yazılı savunmalarını yapmışlardır. İbrahim ARIKAN'ın, Onur ÜLSEVEN'in ve Evrim ARAS SAĞIROĞLU'nun yazılı savunmaları ise, 4054 sayılı Kanun'un 45. maddesinde öngörülmüş olan 30 günlük yasal sürenin tamamlanmasından sonraki süreçte Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. İkinci yazılı savunmalara ilişkin Soruşturma Heyeti görüşlerini içeren Ek Görüş, Kanun'un 45. maddesi uyarınca Rekabet Kurulu üyeleri ile hakkında soruşturma yürütülen taraflara tebliğ edilmiştir.

110 Üçüncü yazılı savunmalara ilişkin savunma süre uzatım talebinde bulunan MNG Kargo Yurtiçi ve Yurtdışı Taşımacılık A.Ş., Yurtiçi Kargo Servisi A.Ş., Mehmet Nazif GÜNAL, Aslan KUT, İbrahim ARIKAN ve Onur ÜLSEVEN'e üçüncü yazılı savunmalarını sunmaları için 30 günlük ek süre verilmiştir.

120 Hakkında soruşturma yürütülen taraflardan Aras Kargo Yurtiçi Yurtdışı Taşımacılık A.Ş. - Fillo Ürün Odaklı Taşımacılık A.Ş. ve Evrim ARAS SAĞIROĞLU'nun üçüncü yazılı savunmaları 04.06.2010 tarihinde; MNG Kargo Yurtiçi ve Yurtdışı Taşımacılık A.Ş., Mehmet Nazif GÜNAL ve Aslan KUT'un üçüncü yazılı savunmaları ise 06.07.2010 tarihinde olmak üzere süresi içerisinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Yurtiçi Kargo Servisi A.Ş., İbrahim ARIKAN ve Onur ÜLSEVEN'in üçüncü yazılı savunmalarını sunmaları için son gün 06.07.2010 tarihi olmasına rağmen, söz konusu tarafların üçüncü yazılı savunmaları 08.07.2010 tarihinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

Tarafların talebi üzerine, taraf temsilcilerinin katılımıyla 01.09.2010 tarihinde Sözlü Savunma Toplantısı yapılmış, toplantıya katılanlar iddia ve savunmalarını bir defa da sözlü olarak dile getirmiştir. Kurul 03.09.2010 tarihli toplantısında nihai kararını vermiştir.

H- RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:

130 Soruşturma Heyetinde yer alan raportörler tarafından;

- 1- – Aras Kargo Yurtiçi Yurtdışı Taşımacılık A.Ş.–Fillo Ürün Odaklı Taşımacılık A.Ş.
- Yurtiçi Kargo Servisi A.Ş.
- MNG Kargo Yurtiçi ve Yurtdışı Taşımacılık A.Ş.

140 unvanlı teşebbüslerin 2006-2008 yılları arasında rekabeti bozma amaç ve etkili anlaşmalar yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri ve söz konusu teşebbüslere aynı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası çerçevesinde idari para ceza verilmesi gerektiği,

2- 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında ihlalde belirleyici etkisi olduğu tespit edilen,

10-58/1193-449

a. MNG Kargo Yurtiçi ve Yurtdışı Taşımacılık A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Nazif GÜNAL'a MNG Kargo Yurtiçi ve Yurtdışı Taşımacılık A.Ş.'ye uygulanacak idari para cezasının %4'ü oranında,

b. MNG Kargo Yurtiçi ve Yurtdışı Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürü Aslan KUT'a, MNG Kargo Yurtiçi ve Yurtdışı Taşımacılık A.Ş.'ye uygulanacak idari para cezasının %3'ü oranında,

c. Yurtiçi Kargo Servisi A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim ARIKAN'a, Yurtiçi Kargo Servisi A.Ş.'ye uygulanacak idari para cezasının %4'ü oranında,

d. Yurtiçi Kargo Servisi A.Ş. Genel Müdürü Onur Ülseven'e, Yurtiçi Kargo Servisi A.Ş.'ye uygulanacak idari para cezasının %3'ü oranında,

e. Aras Kargo Yurtiçi Yurtdışı Taşımacılık A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Evrim ARAS SAĞIROĞLU'na, Aras Kargo Yurtiçi Yurtdışı Taşımacılık A.Ş.-Fillo Ürün Odaklı Taşımacılık A.Ş. ekonomik bütünlüğüne uygulanacak idari para cezasının %4'ü oranında,

150

160 idari para cezası verilmesi gerektiği,

kanaat ve sonuçlarına ulaşılmıştır.

I- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Hakkında Soruşturma Yürütülen Teşebbüsler

I.1.1. Aras Kargo Yurtiçi Yurtdışı Taşımacılık A.Ş.–Fillo Ürün Odaklı Taşımacılık A.Ş. (Aras Kargo-Fillo Kargo)

170

Aras Kargo, 1989 yılında kurulmuş olup 760 şubesi, 22 bölge müdürlüğü, 27 transfer merkezi ve yaklaşık 7800 çalışanı ile Türkiye genelinde hızlı kargo taşımacılığı alanında faaliyet göstermektedir. Şirket, Aras Holding A.Ş. bünyesinde faaliyet göstermekte olup, Holding bünyesinde Aras Kargo ile birlikte aktif olarak faaliyet gösteren sekiz şirket bulunmaktadır. Bunlar; Aras Kargo, Fillo Ürün Odaklı Taşımacılık A.Ş., Aras Turizm İnşaat Taahhüt San. ve Tic. A.Ş., Aras Kurye Servisi A.Ş., Aras Yemek ve Gıda Sanayi A.Ş., Aras Basın Yayımları ve Reklamcılık Hizmetleri Ticaret A.Ş., Aras Lojistik ve Dağıtım Hizmetleri San. ve Tic. A.Ş. ve Aras Akaryakıt Satış ve Dağıtım Pazarlama A.Ş.'dir.

180 Grubun, Aras Kargo'nun yanı sıra Türkiye genelinde kargo taşımacılığı alanında faaliyet gösteren bir diğer şirketi, Fillo Ürün Odaklı Taşımacılık A.Ş.'dir. Bu şirket Aras Kargo'dan farklı olarak toplam 210 şube ile büyükşehirler arasında kurumsal şirketlerin şubelerine ve müşterilerine toplu kargo (parsiyel) hizmeti sunmaktadır.

190

Aras Kargo'nun hisselerinin yaklaşık %89,1'i, Aras ailesi fertlerinden olan Evrim Zühal ARAS SAĞIROĞLU, Barış Baran ARAS ve Meral ARAS'ın elinde bulunmaktadır. Şirketin hisselerinin geriye kalan %9,9'u Aras Holding A.Ş.'nin; %1'i ise Aras Lojistik ve Dağ. Hiz. San. Tic. A.Ş.'nin elinde bulunmaktadır. Diğer taraftan, Aras Kargo, Fillo Kargo'nun hisselerinin yaklaşık %99'unun sahibidir. Fillo Kargo'nun diğer hissedarları ise, % 0,75 hisseyi elinde bulunduran Evrim Zühal ARAS SAĞIROĞLU, Barış Baran ARAS ve Meral ARAS ile %0,25 hisseyi elinde bulunduran Aras Lojistik ve Dağ. Hiz. San. Tic. A.Ş.'dir. Aras Kargo ve Fillo Kargo'nun Yönetim Kurulları incelendiğinde ise,

10-58/1193-449

her iki şirketin yönetim kurulu'nun Evrim Zühal ARAS SAĞIROĞLU, Barış Baran ARAS ve Meral ARAS'tan oluştuğu görülmektedir.

Aras Kargo ve Fillo Kargo'nun hissedarlık ve yönetim yapısı dikkate alınarak, iki şirketin aynı ekonomik bütünlük içerisinde bulunduğu anlaşılmış; dolayısıyla söz konusu şirketler tek bir teşebbüs olarak değerlendirilmiştir.

200 I.1.2. Yurtiçi Kargo Servisi A.Ş. (Yurtiçi Kargo)

Arıkanlı Holding A.Ş. bünyesinde 1982 yılında kurulmuş olan Yurtiçi Kargo, bugün itibarıyla yaklaşık 700 şubesi, 17 bölge müdürlüğü, 30 transfer merkezi ve on binin üzerinde çalışanı ile Türkiye genelinde kargo taşımacılığı alanında faaliyet göstermektedir.

2007 yılına kadar Arıkanlı Holding bünyesinde Arıkan ailesinin kontrolünde faaliyet gösteren Yurtiçi Kargo, bu tarihte şirketin hisselerinin %25'inin Fransız Devlet Postanesi kuruluşu GeoPost S.A.'ya devredilmesi ile birlikte Arıkanlı Holding ve Geopost'un ortak kontrolüne geçmiştir.

I.1.3. MNG Kargo Yurtiçi ve Yurtdışı Taşımacılık A.Ş. (MNG Kargo)

MNG Holding şirketler grubu bünyesinde faaliyet gösteren MNG Kargo, 2003 yılında kurulmuş olup bugün itibarıyla 600'ü aşkın şubesi, 26 aktarma merkezi, 20 bölge müdürlüğü ve yaklaşık 6000 çalışanı ile Türkiye genelinde kargo taşımacılığı hizmeti sunmaktadır.

I.2. Yapılan İnceleme ve Tespitler

220 I.2.1. Hakkında Soruşturma Yürütülen Taraflarla Yapılan Görüşmeler ve Bilgi İsteme Yazılarına Verilen Cevaplar

I.2.1.1. Aras Kargo-Fillo Kargo ile Yetkilileri ile Yapılan Görüşmeler

13.02.2009 tarihinde Aras Holding A.Ş. İcra Kurulu Başkanı Yusuf Ziya GÜNDÜZ, Satış Genel Müdür Yardımcısı Atilla ÖZDİKMENLİ, Aras Holding İcra Kurulu üyesi Salim GÜNEŞ ve Hukuk Müşaviri Figen ALPDEMİR BAYAZIT ile yapılan görüşmede teşebbüs yetkilileri, Karayolları Taşıma Kanunu ile birlikte, sektörde faaliyet göstermek isteyen firmaların belirli yeterlilik kriterlerini taşımasının istenmeye başladığı, bu kapsamda ilk defa kargo sektörünün bir mevzuat ile tanımlanmış olduğu; ancak mevzuatın uygulanması ve altyapı henüz oturmadığı için, sektörde yeterli denetim yapılmadığı ve bu durumun haksız rekabete yol açtığı ifade edilmiştir. Sektörde firmaları bir araya toplayan tek platformun, Türkiye Kargo ve Kurye İşletmecileri Derneği (KARİD) olduğu ve onun dışında şirketleri bir araya getiren başka bir platform bulunmadığı dile getirilmiştir.

Görüşmede, sektörde çok sayıda firma bulunması nedeniyle rekabeti bozucu bir anlaşma yapmanın ve bunu sürdürebilmenin mümkün olmadığı, diğer taraftan, sektöre yeni giren firmaların büyük oranda fiyat indirimleri yoluyla ağını genişletmeyi

10-58/1193-449

240 amaçlamaları nedeniyle, kartel yoluyla yüksek fiyatların dayatılmasının imkân dâhilinde bulunmadığı ifade edilmiştir.

250 28.04.2009 tarihinde Aras Holding A.Ş. İcra Kurulu Başkanı Yusuf Ziya GÜNDÜZ ile yapılan görüşmede; kendisinin 2008 yılında göreve başladıktan sonra, Aras Kargo, MNG Kargo ve Yurtiçi Kargo yetkililerinin katılımıyla gerçekleşen hiçbir toplantıya katılmadığı, "Kargo Sektörü Ortak Sorunları ve Genel Değerlendirme Toplantısı" ile 17 Temmuz 2008 ve 24 Ağustos 2008 tarihlerinde yapıldığı iddia edilen toplantılar hakkında bilgisinin bulunmadığı belirtilmiştir. Görüşmede ayrıca Yurtiçi Kargo, Aras Kargo ve MNG Kargo arasında yapıldığı iddia edilen prensip anlaşmasının sektörün yapısı gereği mümkün olmadığı, 2006 yılının Şubat ayında yapıldığı iddia edilen anlaşma çerçevesinde tesis edilen hakemlik müessesesi hakkında bilgisinin bulunmadığı, hakem olduğu belirtilen Erhan isimli bir şahsın şirketlerinde istihdam edilmediği ve bu isimde bir şahsa şirketlerinden ödeme yapılmadığı ifade edilmiştir.

260 04.05.2009 tarihinde Aras Holding Yönetim Kurulu Başkanı Evrim ARAS SAĞIROĞLU ile yapılan görüşmede ise; 2008 yılının Ocak ayında Movenpick Otel'de Aras Kargo, MNG Kargo ve Yurtiçi Kargo'nun genel müdürlerinin katıldığı bir toplantı gerçekleştirildiği ve bu toplantıya Aras Kargo'dan Evrim ARAS SAĞIROĞLU'nun yanısıra MNG Kargo'dan Aslan KUT'un, Yurtiçi Kargo'dan ise o dönemde genel müdür olan Cemil ERMAN'ın katıldığı ifade edilmiştir. 17.07.2008 tarihinde MNG Holding'de yapılan toplantı bağlamında, Evrim ARAS SAĞIROĞLU'nun şahsen MNG Kargo ve Yurtiçi Kargo yetkilileri ile 3 kez bir araya geldiği, birinin Movenpick Otel'de yapılan toplantı, diğerlerinin ise 17 Temmuz tarihli toplantı ve MEF Okullarında yapılan toplantı olduğu dile getirilmiştir. MEF Okullarında yapılan toplantıya yönetim kurulu başkanlarının yanında genel müdürlerin de katıldığı ve toplantıda sektörel sorunlar üzerinde durulduğu belirtilmiştir. Görüşmede ayrıca, 0532 334 .. numaralı telefonun kendisine ait olduğu ifade edilmiştir.

1.2.1.2. Yurtiçi Kargo ile Yetkilileri ile Yapılan Görüşmeler

270 12.02.2009 ve 13.02.2009 tarihlerinde Arıkanlı Holding A.Ş. Genel Koordinatör Yardımcısı Levent ÖZTAT ve Yurtiçi Genel Müdürü Onur ÜLSEVEN ile yapılan görüşmelerde, "Mutabakat Zaptı" başlıklı belge ve bu belgeye dayanak teşkil eden 17 Temmuz 2008 tarihli toplantı hakkında bilgilerinin bulunmadığı belirtilmiştir.

280 29.04.2009 tarihinde Arıkanlı Holding Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim ARIKAN ile MEF Eğitim Kampüsü'nde gerçekleştirilen görüşmede ise, "Kargo Sektörü Ortak Sorunları ve Genel Değerlendirme Toplantısı"na Yurtiçi Kargo'yu temsilen hiçbir şahsın katılmadığı, MNG Kargo Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Nazif GÜNAL, Yurtiçi Kargo Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim ARIKAN, Aras Kargo Yönetim Kurulu Başkanı Evrim ARAS SAĞIROĞLU ve MNG Kargo Genel Müdürü Aslan KUT arasında 17 Temmuz 2008 tarihinde herhangi bir toplantının yapılmadığı iddia edilmiştir.

1.2.1.3. MNG Kargo'ya Gönderilen Bilgi İsteme Yazısına Verilen Cevap ve MNG Kargo Yetkilileri ile Yapılan Görüşme

MNG Kargo'nun 2007 ve 2008 yılları içerisinde girdiği ihaleler, açıkladığı fiyat tarifeleri ve yerinde inceleme esnasında teşebbüsten elde edilen bilgilere ilişkin olarak MNG

10-58/1193-449

290 Kargo'ya gönderilen bilgi isteme yazısına verilen cevapta, yerinde inceleme esnasında teşebbüslerinden alınan yüz elli sayfalık dokümanın yüz kırk üç sayfalık kısmının, teşebbüslerinin ilgili pazarda rekabet ettiğini gösterdiği, geriye kalan yedi sayfalık dokümanın büyük çoğunluğunun, Türkiye Kargo Kurye ve Lojistik İşletmecileri Derneği (KARİD) çatısı altında sektörün sorunlarına çözüm bulmak amacıyla yapılan toplantılara ilişkin kişisel notlardan ibaret olduğu, söz konusu belgelerde yer alan hususların hiçbir zaman uygulamaya geçirilmediği, bu toplantılarda fiyat birlikteliği sağlanması yönünde bir karar alınmasının zaten mümkün olmadığı belirtilmiştir.

300 28.04.2009 tarihinde MNG Kargo Genel Müdürü Aslan KUT ve Hukuk Müşaviri A. Seyfi ÖZEL ile yapılan görüşmede ise; rakip firmalarla yapılan tüm toplantıların KARİD adı altında yapıldığı, 2008 yılı içinde Aras Kargo, MNG Kargo ve Yurtiçi Kargo yetkililerinin katılımı ile KARİD çatısı altında 2 veya 3 toplantının yapıldığı ve bu toplantılara KARİD üyesi olan tüm firmaların katıldığı ifade edilmiştir.

1.2.1.4. KARİD Yetkilisi ile Yapılan Görüşme

310 KARİD Yönetim Kurulu Başkanı Ajlan YANAŞAN ile 28.04.2009 tarihinde yapılan görüşmede, 19 Mayıs 2007 tarihinde Mövenpick Otel'de yapılan toplantının, Kargo İşletmecileri ve İş Adamları Derneği (KİAD) ve KARİD derneklerini birleştirmek amacıyla daha önce gerçekleştirilen toplantıların finali niteliğinde olduğu, bu toplantıya KARİD'den Aras Kargo ve Express Kargo ile Aktif Dağıtım; KİAD'dan ise MNG Kargo, Yurtiçi Kargo ve İnter Global Kargo'nun katıldığı belirtilmiştir. Bunun dışında, KARİD yönetim kurulu olarak ayda bir kez toplanıldığı ve bu toplantıların tamamının Dernek genel merkezinde gerçekleştirildiği, Dernek merkezi dışında dernek üyeleriyle genel kurul toplantıları haricinde herhangi bir toplantı yapılmadığı ifade edilmiştir. Görüşmede ayrıca, "Kargo Sektörü Ortak Sorunları ve Genel Değerlendirme Toplantısı" başlıklı veya kargo taşıma fiyatlarındaki indirim oranlarına ve diğer arz koşullarına ilişkin hususlarda karar alınan bir toplantının Dernek tarafından organize edilmediği de belirtilmiştir.

1.2.2. Teşebbüsler Arasında Rekabeti Bozucu Bir Anlaşmanın Varlığını Gösteren Deliller

320 1. Yurtiçi Kargo Genel Müdürü Onur ÜLSEVEN'in bilgisayarından elde edilmiş olan ve Yurtiçi Kargo Mali ve İdari İşler Departmanı'nda çalışan Osman EKİZ tarafından Onur ÜLSEVEN'e gönderilen 12.07.2008 tarihli ve "Aras ile yapılan prensip anlaşması hakkında" konulu e-posta mesajında;

"Onur Bey,
Celal Aras ile İbrahim Bey arasında yapılan prensip anlaşmasını araştırma açısından elde ettiğimiz bilgiler ekte gibidir. Ayrıca konu ile ilgili olarak Satış Bölümü'nden eski genel müdürümüz Ziya Bey'e gönderilen e-mail de ektedir.

330 Bilgilerinize,
Saygılarımla
Osman Ekiz"

ifadeleri yer almaktadır. Söz konusu mesajda belirtilen ve Yurtiçi Kargo çalışanı Özer AKCAN'dan e-postanın gönderildiği tarihte Yurtiçi Kargo Genel Müdür olan Ziya GÜNDÜZ'e gönderilen 06.02.2006 tarihli, "... "konulu e-posta mesajında ise,

"Ziya Bey,

340 Aras yüksek iskonto vermeye devam ediyor.
...dan aradılar (... Bey) zam yapmayın diyor. Detay tahmin edersiniz. Arasın teklifini
fakslayacak yarın. Ancak ısrarla yemin ettirerek ne olur bunu YK'ya vermeyin demişler.
Aramızda prensip anlaşması yaptık yüksek iskonto vermememiz gerekiyor demişler.
Hem Rekabet Kurul açısından hem de dürüstlük açısından değerlendirmenize.
Ben bu durumda onlar uymadığı sürece müşteri kaybedeceğim."

ifadeleri yer almaktadır.

350 2. Yurtiçi Kargo Genel Müdürü Onur ÜLSEVEN'in bilgisayarından elde edilmiş olan ve
Yurtiçi Kargo Mali ve İdari İşler Departmanı'nda çalışan Osman EKİZ tarafından Onur
Ülseven'e gönderilen "Aras ile yapılan prensip anlaşması hakkında" konulu e-posta
ekinde yer alan ve 11.05.2006 tarihinde Yurtiçi Kargo Genel Müdürü Ziya GÜNDÜZ
tarafından Arıkanlı Holding Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim ARIKAN'a sunulduğu
anlaşılan "Rakip Faaliyetler Hakkında" konulu belgede şu ifadeler yer almaktadır:

"Bilindiği gibi Şubat ayından geçerli olmak üzere varılan mutabakatların uygulanması
sırasında bugüne kadar karşılaştığımız sorunlar aşağıda özetlenmiştir:

- 360 1. Aras, iskontoları kontrol eden merkezi bir sistemi olmadığını bahane ederek
prensiplere uymamaya devam etmektedir. Nisan ayında bu konuda sistem değişikliği
yapılacağı söylenmiştir.
2. Varılan mutabakatların açıkça hakemimiz tarafından bildirilmese rağmen Aras
kararlaştırılan limitlerin üzerinde iskonto vermeyi sürdürmüştür. Bununla ilgili örnekler
ekte sunulmaktadır.
3. Ankara'daki resmi kurumlar ve İstanbul'daki büyük holdinglerin ihaleleri konusunda
üç Genel Müdür arasında tek tek konuşularak varılan mutabakatlara uyulmamış ve
bunun sonunda sözünü tutan Yurtiçi Kargo müşteri kaybetmiştir. Ankara'daki ihalelerle
ilgili bilgiler ekte sunulmaktadır.
- 370 4. Aras'ın kardeş kuruluşu Filo anlaşmaya uyacağına dair verilen bütün sözlere rağmen
yüksek iskonto ile müşterilerimize saldırmaya devam etmektedir.

Bu anlaşmaya Yurtiçi Kargo'nun dışında en çok uymaya çalışan şirket MNG Kargo olup,
yöresel kampanyalar dışında genelde anlaşma şartlarına uymaktadır.

Yılbaşında yapılan toplantıda üç şirketin Genel Müdürünün verdiği sözlerin arkasında
durarak sağlanacak ortak güvenin bu işin başarılı olması için kilit olduğuna mutabık
kalınmasına rağmen, Sn. Enis Karslıoğlu'nun gerek şahsi davranışları gerekse sözlerini
tutmamasıyla ilgili yaşanan sorunlardan dolayı Sn. Aslan Kut ve Sn. Enis Karslıoğlu
arasındaki diyalog kopmuştur.

380 Hakemlik müessesesi için işe alınan Erhan Bey'in kendisine verilen spesifik verileri
(Anadolu Grubu, Herbalife) araştırıp araştırmadığı bilinmemektedir, çünkü bu konuda
halen bize dönmemiştir.

10-58/1193-449

390 *Sonuç olarak Şubat ayından bu yana şirket olarak sözümüzde durmanın bedeli olarak kaybettiğimiz büyük müşterilerin yıllık cirosu yaklaşık 4 Trilyon civarındadır. Bundan sonra da özellikle Aras'ın bu anlaşmaya sadık kalacağı konusunda ciddi endişelerimiz var. Önerimiz anlaşmanın 1 Haziran itibari ile durdurulması, hakemlik müessesesi için para ödenmemesidir. Yurtiçi Kargo olarak karlı büyümümüzde esas aldığımız düşük iskonto politikamızı biz bu anlaşma olsa da olmasa da sürdürmeye devam edeceğiz."*

400 Söz konusu metnin ekinde ise, "YK 4 Hat AA+AT+ Sigorta Dahil Ortalama Fiyatlarına Göre İhalelerde Verilen Fiyatlara Göre Firma Karşılaştırması" başlığı altında Ankara'daki kamu kurumlarından TÜBİTAK, T. İstatistik Kurumu, Diyanet Vakfı Matbaası, T. İş Kurumu Md., M.B. Muhasebat Genel Müdürlüğü ve Diyanet İş. Bşk. Döner Sermaye İşletmesi'nin ihalelerinde Yurtiçi Kargo, Aras Kargo, MNG Kargo, UPS Kargo, Express Kargo ve Sürat Kargo'nun sunduğu teklifler karşılaştırmalı bir tablo halinde sunulmuştur. Ekte ayrıca Semak Makine, HerbalLife, Çelik Motor, Folk Giyim, Garanti Finansal Kiralama ve Şölen Çikolata'ya yönelik olarak Aras'ın anlaşmalara aykırı teklifleri hakkında bilgi verilmiştir.

3. MNG Kargo Genel Müdürü Aslan KUT'un ofisinde yapılan yerinde incelemede, el yazısıyla tutulmuş notların olduğu "*Mövenpick Hotel İstanbul*" antetli bir belge bulunmuştur.

Belgenin sağ üst köşesinde, "*Evri h*" ibaresinin altında bir cep telefonu numarası bulunmaktadır. Söz konusu telefon numarasının, Aras Kargo Yönetim Kurulu Başkanı Evrim ARAS SAĞIROĞLU'na ait olduğu kendisiyle yapılan görüşmede teyit edilmiştir.

410 Belgede el yazısıyla yazılmış diğer notlar, okunabildiği kadarıyla şu ifadelerden oluşmaktadır:

"1. 2008 YILI 1 kez zam ve ... oranında. %... üz. İndirim verilmeye olsun.

2. SİGORTA: - ... YTL'ye kadar biz kar.

- ... YTL üzeri sigortalasın

3. KONTÖR: T.CELL- AVEA-VODAFONE

- 3 firma Kontör satıcılarıyla görüşelim.

4. DERNEK: Olağan Genel Kurul, Değilse O. Üstü ---- mart ise kalsın

5. İHALELER --- Paylaşma olmalı

420 6. PARÇABAŞI --- - Kümülatif top. İzin yok

- ... gibi olmalı

- ... kg ind. Oranını bir sonraki top.bırakal.(... ind. Oranı ...'u geçmesin)

7. AKARYAKIT

8. SSK PRİMİ

9. İST/BRS özel (Kamyonlar için) FERİBOT seferleri

10. 19 Şubat Salı 12.30 top.

11. Bir hafta kala satışıçılar katılsın mı sorulacak."

430 4. MNG Kargo Genel Müdürü Aslan KUT'un ofisinde yapılan yerinde incelemede, dokuz madde halinde fiyat ve arz koşullarına ilişkin hususların yazıldığı bir belge bulunmuştur. Söz konusu belgedeki notların ilk 6 maddesi, bilgisayarda yazılmış; geriye

10-58/1193-449

kalan üç maddesi ise el yazısı ile kaleme alınmıştır. Belgedeki notlar şu ifadelerden oluşmaktadır:

“1. Taşıma ücretleri listeleri, fiyatlandırmaya esas olacak şekilde kullanılmalı, prensip olarak, bu listeden en fazla %... indirim yapılmalıdır.

2. Parça başı fiyat listesi, söz konusu listeden %... indirimle hazırlanmalı parça başı uygulaması, kümülatif toplam alınarak uygulanmamalıdır.

440 3. İhalelere görüşülerek teklif verilmeli, fiyat kırma yaklaşımlarından vazgeçilmelidir.

4. Kontör Taşıma şartlarıyla ilgili olarak Turkcell, Avea ve Vodafone ile görüşülerek hırsızlığı teşvik eden mevcut durumlar değiştirilmelidir.

- Bayiler kontörü teslim aldıktan sonra, görüşmeye açılmalı.

5. Kargolar, ... YTL'ye kadar tazmin edilmeli, ... YTL üstü özel sigortaya tabi olmalıdır.

6. Dernek yönetimi kompozisyonunun sektörümüzü doğru temsil edebilecek şekilde yapılması sağlanmalı, Şubat 2008'de Genel Kurul olmalıdır.

7. ...+1 kg/ds fiyatından yapılan indirim oranı ile ... arası fiyatlardan yapılan indirim oranı eşit olmamalı

8. İST/BRS ---- Kamyonlar için özel feribot konulması için çalışılmalı.

450 9. Akaryakıt-SSK primi indirimi v.b. konularda sektöre destek (istihdama katkı) için çalışılmalı.”

5. MNG Kargo Genel Müdürü Aslan KUT'un ofisinde yapılan yerinde incelemede bulunan bir diğer belgede ise aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

İNDİRİM

1. İndirim konusunda en yüksek oran % kaç olmalı? Bir belirleme yapılmalı.

Bizim önerimiz ...yi geçmemeli

460 Bu düzeye kademeli olarak da varılabilir.

(Örneğin; önce 0, ..., 3 ay sonra 0, ... gibi)

İNDİRİM UYGULAMA YÖNTEMLERİ

KARGO TAŞIMA ÜCRET LİSTELERİ

1) Taşıma ücretleri listesi (kg./desi fiyatına göre)

2) Parça başı fiyat listesi (parça başı sabit fiyata göre)

1) Taşıma ücretleri listesinden ekteki tabloda yer alan kurallara göre yüzde ile ifade edilen indirim yapılmalı (EK:1)

2) Parça Başı Listesi; Taşıma Ücretleri Listesinden ... indirimle tespit edilmeli.

470 a) ... indirimle oluşturulan parça başı listesinin ...kg/desi aralığı için en fazla ...indirim yapılmalı

b) ... kg/desi fiyatı ... YTL altına düşürülmemeli. (EK:2)

c) Parça başı fiyatlar her parça için ayrı ayrı uygulanmalı, kümülatif olarak uygulanmamalı

İHALELER

1) İhalelerde de indirimle ilgili tespit edilen kurallara göre teklif verilmeli (parça başı veya taşıma ücretleri listesinden yüzdeli indirim olabilir)

480 2) Yukarıda ifade edilen çerçeve uygulamaya başlandığı günden itibaren geçerli olmalı

10-58/1193-449

Daha önce sözleşmeli olarak çalışan bir firma teklif toplamak isterse, bu müşteriye verilecek teklifler halen ona hizmet veren firmanın fiyatlarının altında olmamalıdır.

Örneğin: A Kargo firması B müşterinin dosyasını 3 YTL'ye taşıyor ise, verilecek teklif, bu fiyatın altında olmayacak.

Her şeye rağmen müşteri tercih kullanıyorsa bu da anlayışla karşılanmalı.

TAŞIMA ÜCRETLERİ

490 Aralık 2008 de listelerin arasındaki farkları azaltacak bir düzenleme yapılmalı

TAHSİLAT

Müşteriye en fazla ... gün vade tanınmalı

Aynı gruba bağlı diğer şirketlerin de belirlenen kurallara uygun davranmaları sağlanmalı
Maliyet düşürücü ortak menfaatler için birlikte çalışma yapılmalı

BU UYGULAMALAR AYLIK TOPLANTILARLA SÜREKLİ GÖZDEN GEÇİRİLMELİ VE DAHA İYİ NASIL OLABİLİR? DEĞERLENDİRMESİ YAPILMALI.”

500

6. MNG Kargo Genel Müdürü Aslan KUT'un ofisinde yapılan yerinde incelemede, yukarıda 5 sıra sayılı maddede sunulan belgede yer alan notlara, el yazısıyla (ve başka bir kalemle) iki maddenin daha ilave edildiği bir başka belge bulunmuştur.

Söz konusu belgede, ilk maddedeki “..bu listeden en fazla %... indirim yapılmalıdır” ifadesinde, “%...” kelimesinin üzerinden el yazısı ile bir ok çıkartılarak “...” yazılmış; ayrıca ilk madde dahil dokuz maddenin tamamının yanına “✓” işareti konulmuştur.

510 Diğer taraftan belgede; dokuz maddelik nota, 10. ve 11. maddeler olarak şu ifadeler ilave edilmiştir:

“10- İade kargolara %... ft. zorunlu

11- Tahsilât ... günü geçemez.

-Bu süreyi geçenler için vade farkı uygulanmalı.”

7. Yurtiçi Kargo Genel Müdürü Onur ÜLSEVEN'in odasında yapılan yerinde incelemede elde edilen “Kargo Sektörü Ortak Sorunları ve Genel Değerlendirme Toplantısı Sonuçları” başlıklı dokümanda şu ifadeler yer almaktadır:

520

“1. 2008 yılında taşıma listelerine bir defa, Aralık ayında zam yapılacaktır.

2. Taşıma listelerinden ilk etapta en fazla %... indirim yapılması 1 Ocak 2009'dan itibaren bu oranın %...'ye düşürülmesi

3. 2009 yılı başından itibaren ... kg-ds fiyat tutarı AA-AT dâhil ... kg fiyat listesinin en az %... 'si oranında olması sağlanacaktır.

4. ... kg-ds fiyat listesinden en fazla %..., 1 Ocak 2009'dan itibaren en fazla %... indirim uygulanması

5. Sözleşmesi yenilenecek müşterilerde yenileme tarihinde yukarıda ifade edilen kurallara uyulması

10-58/1193-449

- 530 6. Hatlara göre ... gibi kg-ds aralıkları ile ... desiye kadar ve ... parçabaşı fiyat listesi oluşturulması ve uygulamanın buna göre yürütülmesi
7. %... indirim ile oluşturulan parçabaşı fiyat listesinin ... kg-ds aralığı fiyatından en fazla %... indirim yapılacaktır. ... kg-ds fiyatının ise 1 kg-ds için ... YTL altına inilmemesi
8. Parçabaşı fiyatların her parça için ayrı ayrı uygulanması, kümülatif olarak uygulanmaması
9. Yapılacak büyük ihalelerin topluca masaya yatırılarak bu firmalarda maliyet/hizmet ve fiyata göre dengeli bir dağıtım yapılarak kıran kırana rekabet yerine uzlaşmalı teklif verilmesi
- 540 10. Kontör taşıma konusunda ilgili GSM firmaları ile görüşülerek kontörlerin bayice teslim alınmasından sonra kullanıma açılması konusunda öneri götürülmesi (1 Temmuz 2008 tarihine kadar Turkcell beklenecektir.)
11. Kargolarda bireysel ve kurumsal firmalar için iki farklı sigorta tazmin limiti belirlenmesi, bu limitin üzerindeki kargo değerlerinin kurumsal ve bireysel müşteriler için iki farklı prim oranı ile sigortalanması (3 ay sonra konuşulacaktır)
12. Sektörde tahsilât vadesi olarak maksimum ... gün belirlenmesi, üstü için %... gibi bir vade farkı uygulanması
13. Kargo firmalarından kaynaklanmayan iade kargolarda %... dönüş faturası kesilmesi
14. Karidin tüm sektörü kapsayacak şekilde etkin hale getirilmesi için yönetim kurulunun yeniden yapılanması (Salim Bey'in dönüşü beklenecektir)
- 550 15. Avrupa Birliği ve kamu fonları konusunda KARİD aracılığıyla ortak girişimde bulunulması
16. Yeni İTO sınıflandırmasında "ve kargo" ifadesinin yer alması
17. İstanbul-Bursa arasında kamyonlar için özel feribot konulması (belirli saatler olmalı/tespit edilecek)
18. Sektör akaryakıt ÖTC-SSK primi indirimi, yıpranma payı vb. konularda sektöre destek (istihdam katkısı) için Karid olarak çalışılması
19. Yukarıdaki koşullar aynı sektörde yer alan kardeş kuruluşlar için de geçerlidir."
- 560 8. MNG Kargo'da yapılan yerinde incelemede, "P.B. belirlenmiş listeden ... indirim yapılmış fiyatlardır" başlıklı fiyat çalışmasını içeren bir doküman bulunmuştur. Söz konusu fiyat çalışmasının, "Kargo Sektörü Ortak Sorunları ve Genel Değerlendirme Toplantısı Sonuçları" başlıklı dokümanın 7. maddesindeki "%... indirim ile oluşturulan parça başı fiyat listesinin ... kg-ds aralığı fiyatından en fazla %... indirim yapılacaktır. ... kg-ds fiyatının ise ... kg-ds için ... YTL altına inilmemesi" ifadesi paralelinde hazırlanmış bir çalışma olduğu anlaşılmaktadır.
- 570 9. MNG Kargo'da yapılan yerinde incelemede, "MYS'ın ilk haftasında toplanacak" başlıklı el yazısı ile hazırlanmış bir belge bulunmuştur. Söz konusu belgede, "Kargo Sektörü Ortak Sorunları ve Genel Değerlendirme Toplantısı Sonuçları" başlıklı dokümanın 7. maddesindeki "%... indirim ile oluşturulan parçabaşı fiyat listesinin ... kg-ds aralığı fiyatından en fazla %... indirim yapılacaktır. ... kg-ds fiyatının ise ... kg-ds için ... YTL altına inilmemesi" ifadesine paralel olarak, "%... indirim + %... indirim" başlıklı bir fiyat matrisi çizilmiş; ancak matrisin içi doldurulmamıştır.
10. MNG Kargo'da yapılan yerinde incelemede, Aras Kargo, MNG Kargo ve Yurtiçi Kargo liste fiyatlarını ve Aras Kargo ile MNG Kargo'nun önerilerini karşılaştıran bir belge bulunmuştur.

10-58/1193-449

580 11. MNG Kargo'da yapılan yerinde incelemede, "MNG Kargo-Yurtiçi Kargo-Aras Kargo ... Kg/Desi Ücreti Karşılaştırması" başlıklı bir belge bulunmuştur. Söz konusu belgede, ... desi taşımalar ile ... desi üzeri taşımalar için MNG Kargo, Aras Kargo ve Yurtiçi Kargo'nun fiyatları; "taşıma ücreti", "AA+AT+SİG." ve "toplam ücret" kalemleri altında karşılaştırılmış ve her bir teşebbüsün ... desi taşımalar ile ... desi üzeri taşımalarda uyguladığı toplam fiyatların ortalaması hesaplanmıştır.

12. MNG Kargo'da yapılan yerinde incelemede, MNG Kargo Genel Müdürü Aslan KUT'un bilgisayarında bulunan, "Sektörün Gelişimini Engelleyen Aşırı İndirimlerin Önüne Geçmek ve Haksız Rekabeti Önlemek İçin" başlıklı word dosyasında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

590 "DİĞER KARGO FİRMALARIYLA İŞBİRLİĞİ KONUSUNDA SON DURUM
Sektörün gelişimini engelleyen aşırı indirimlerin önüne geçmek ve haksız rekabeti önlemek için diğer firmalarla yakın ilişki içerisinde olmak ve bu konudaki işbirliğini geliştirme çalışmalarına 2006 yılı 2. yarısından itibaren devam etmekteyiz.

2007 yılı sonbahar aylarına kadar aylık periyotlarda toplantılar yapılmış, satış müdürleri de bu faaliyetlere katılmak üzere bir araya getirilmiş ve işbirliği yapma çalışmaları sahaya indirilmeye çalışılmıştır.

Sonuç olarak;

- 600
1. Kargo taşıma ücretleri listelerimizde kgr/ds tespiti ... iken, ... arasına çıkarılmış.
  2. ... kgr/ds üstü her bir kgr/ds fiyatına ... yi aşan oranlarda zam yapılmıştır.
  3. Yıl boyunca yapılacak zam oranları ve dönemleri birlikte kararlaştırılmış, uygulaması ona göre yapılmıştır.
  4. Sahada müşterilere yapılacak indirim oranları ortaklaşa tespit edilmiş ve mutabakata varılmıştır.

Ancak uygulamada maalesef söz konusu mutabakatın gerekleri yerine getirilememiştir.

610 Söz konusu kural ihlalini daha çok A.KARGO yapmıştır. Gerekçe olarak da sistemlerinin yazılım olarak eksik olduğunu bunu en kısa zamanda gidereceklerini ifade etmişlerdir. Ancak bu durum devam etmektedir.

Diğer kargo firmalarında kadro değişikliği olduğundan geçen ay içerisinde ortak görüşme yapılamamıştır.

Bugün gelineen noktada, 2008 yılı için işbirliğini yeniden canlandırmak mümkündür. 15 Ocak 2008 günü için randevulaşıldı. Öğlen yemeğinde bir araya gelip 2007 yılında yürüttüğümüz çalışma güncellenecektir.

620 Tabii ki en önemli konu tüm oyuncuların samimiyetle ve inanarak birlikte hareket etmeleridir. Bu atmosferi oluşturmak ve sürdürmek için gereken her türlü çaba sarf edilecektir.

Saygılarımla

Aslan KUT”

630 **13.** Yurtiçi Kargo Genel Müdürü Onur ÜLSEVEN'in ofisinde yapılan yerinde incelemede, “Mutabakat Zaptı” başlıklı bir belge elde edilmiştir. MNG Kargo Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Nazif GÜNAL, Yurtiçi Kargo Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim ARIKAN, Aras Kargo Yönetim Kurulu Başkanı Evrim ARAS SAĞIROĞLU ve MNG Kargo Genel Müdürü Aslan KUT arasında 17.07.2008 tarihinde yapılan bir toplantıya ilişkin karar tutanağı olduğu anlaşılan söz konusu belgede şu ifadeler yer almaktadır:

“17 Temmuz 2008 günü, saat 17.00’da MNG Holding Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Mehmet Nazif Günal’ın makamında bir toplantı yapıldı.

640 **Toplantıya katılanlar:**

Mehmet Nazif Günal

İbrahim Arıkan

Evrım Aras

Aslan Kut

Toplantıda, kargo sektörü ile ilgili aşağıdaki konular ve bu konularla ilgili çözümler Yurtiçi Kargo, MNG Kargo ve Aras Kargo Yönetim Kurul Başkanları tarafından uygun bulundu ve karşılıklı mutabakat sağlandı.

650 24.07.2008 günü 3 kargo şirketinin Yönetim Kurulu Başkanları, şirketlerin genel müdürleri ve satış müdürlerinin katılacakları bir toplantı yapmaları kararına varıldı.

24.07.2008 günü yapılacak olan toplantıda, 17.07.2008 toplantısında alınan kararlara her 3 şirketin de itiraz etmeyecekleri karara bağlandı. Sözü edilen toplantıda sadece bu kararların uygulama şekli görüşülecek.

Tespit edilen konular ve 3 şirketin yapmayı kabul ettikleri çözümler:

1. KONU:

660 Kargo şirketlerinin katıldıkları ihalelerde kargo taşıma maliyetinin altında teklifler verdikleri tespit edildi.

Bu durumu önlemek için mutabakata varılan çözümler aşağıdaki gibidir:

a- Her 3 şirket adına ihaleye teklif verecek ve ihaleye katılacak şahıs Bölge Müdürü veya üst kademe bir yönetici olacak. Bu kişilere “ihale yetkilisi” unvanı verilecek. Özellikle şube-acente müdürleri, pazarlama elemanları bölge müdür yardımcıları ihalelere teklif vermeyecek ve ihale görüşmelerine katılmayacaklar.

670 b- Her 3 şirketin sözleşmeli veya sözleşmesiz müşterilere şube-acente müdürü, pazarlama elemanları ve bölge müdür yardımcısı ile bölge müdür yardımcısından daha düşük yetkiye sahip hiçbir kimse indirim yapma yetkisine sahip olmayacak. Her şirket yayınladığı fiyat listesinde belirtilen kg-ds fiyatı üzerinden fatura kesecek.

c- Her ihaleye 3 firma bölge müdürü veya daha üst düzey yöneticileri birlikte katılacaklar. Aynı fiyat teklifini ve ihale yapan kuruma sağlanacak kolaylıklar 3 firmanın ihale yetkilileri tarafından ortak bir tek bir teklif hazırlanacak.

10-58/1193-449

d- **İhale teklif fiyatının oluşturulması:** Teklif tarihinden bir gün önce ihaleye konu olan her bir taşıma kalemi için 3 firmanın kamuoyuna yazılı olarak (broşür yolu ile) ilan ettikleri fiyatlar toplanacak çıkan sayı üçe bölünerek her bir kalem için ortalama fiyat bulunacak. Bu fiyata "ortak ihale teklif fiyatı" denilecek.

680 e- **İhaleye teklif hazırlama:** 3 firmanın ihale yetkilileri ihale gününden bir gün önce buluşacaklar. (d şıkkında belirtilen yöntemle) İhale konusu her bir taşıma kalemi için ortak ihale fiyatını oluşturacaklar. Oluşan ortak ihale fiyat teklifi üzerinden yapılacak indirim 3 firmanın ihale yetkilileri tarafından ortaklaşa kararlaştırılacak. Yapılacak indirim oranı ortak ihale fiyatının %... 'unu geçmez.

f- **İhale teklifi vermek:** İhale yapan kurum için oluşturulan ortak ihale fiyatları ile fiyatlar dışında sağlanacak avantajlar tek bir teklif haline getirilir. Her 3 şirket teklifi kendi antetli kağıdına yazıp imzalıktan sonra; fotokopisini diğer 2 firma yetkilisine verecekler. Ortak oluşturulan teklif mektubu ihale yapan kuruma takdim edilecek.

690 **Uygulama Tarihi:** 1. Konu ile ilgili uygulama 3 firma tarafından aynı gün (11 Ağustos 2008 Pazartesi) günü uygulamaya konacak. Her 3 firma da kurala eksiksiz ve tam uyacaklar.

Bu uygulama hiçbir değişiklik yapılmadan 10 Ekim 2008 Cuma gününe kadar sürdürülecek. Şirketlerden birinin, herhangi bir ihale farklı davranış göstermesi halinde bu anlaşma yürürlükten kalkar.

700 10 Ekim 2008 tarihinden bir hafta önce bu uygulamanın değerlendirildiği bir toplantı yapılır. Uygulamaya devam edilip edilmeyeceği, edilecekse; yeni koşulların ne olacağı müzakere edilir.

2. KONU:

Parça başı fiyat uygulaması:

Şirketler kamuoyuna yazılı olarak duyurdukları kg-ds fiyatının dışında herhangi bir ölçümle (özellikle parça başı koli gibi) fiyat vermeyecekler. Kg/ds fiyatının dışında herhangi bir fiyat uygulaması yapmayacaklar.

710 **Uygulama Tarihi:** Bu uygulama 1 Ağustos 2008 Pazartesi günü başlayacak. Şirketler 1 Ağustos 2008'den önce yaptıkları parça başı anlaşmalarını en geç 1 Eylül 2008 günü (parça başı, koli başı gibi anlaşmaları) anlaşmaları iptal edecekler. (Kg/ds dışında hiçbir ölçümle kargo taşıma işlemi yapmayacaklar.)

3. KONU:

720 **Bordroların gerçek olması:** 1 Ocak 2008 tarihinden itibaren 3 şirket de personel ödemelerini resmileştirecekler. Ödemeleri bordroya uygun olarak brüt üzerinden yapacaklar. Resmi makamlara bu bordroları verecekler. 1 Ocak 2008'den sonra 3 şirketin Yönetim Kurulu Başkanları her ay yaptıkları toplantılarda, toplantıya çalışanların bordrolarını da getirecekler. 3 Yönetim Kurul başkanı her 3 şirketin bordrolarını inceleyecekler.

4. KONU

Taşıma ücretleri: Şirketlerin bugün 24.07.2008 itibarıyla kamuoyuna duyurdukları taşıma ücret tarifelerini aynen uygulayacaklar.

10-58/1193-449

İhalelerin dışında hiçbir ad ve nam altında indirim yapmayacaklar.

Aralık 2008 tarihinden geçerli olmak üzere şirket genel müdürleri birbirine çok yakın 3 tarife hazırlayacaklar. Bu tarife kura ile şirketlere verilecek. Her şirket kurada çıkan tarifeyi 1 Ocak 2009 gününden itibaren itirazsız uygulayacak.

730 5. KONU

Tahsilatlar: *Kargo şirketleri yapmış oldukları taşıma sonunda müşterilerden alacaklı duruma gelebilmektedirler. Müşteri borcu için vade talebinde bulunursa, taşıma faturasının kesim tarihinden (bu tarih en geç taşımayı takip eden 15 gündür) itibaren en fazla 30 gün vade tanınacak.*

6. KONU

Yurtiçi Kargo, MNG Kargo ve Aras Kargo'nun dışında, bu 3 kuruluş tarafından veya bu 3 kuruluşun ortakları tarafından kurulmuş veya kurulacak olan Kargo şirketleri de bu kararlara itirazsız uymayı taahhüt ederler.

740 *Bu konu ile ilgili olarak Aras Kargo'ya bağlı olan "Filo" isimli kargo şirketi de diğer 3 şirket gibi aynı kurallara uymak zorundadır.*

Bu mutabakat zaptında belirtilen her konu ile ilgili çözümler her 3 kargo şirketi ve Filo yetkilileri tarafından aynen kabul edilmiştir.

Bu mutabakat zaptında belirlenen konuların şirketler tarafından uygulanıp uygulanmadığı İbrahim Arıkan tarafından kontrol edilecek.

750 *Herhangi bir şirketin bu "Mutabakat Zaptı"na aykırı iş veya işlem yapması durumunda, İbrahim Arıkan üç şirket yöneticilerine gönderdiği birer mektupla Mutabakat Zaptı ve içerdiği konuların yürürlükten kalktığını duyuracak.*

Not: *24.07.2008 Perşembe günü yapılacak olan toplantı, saat 16.00'da Mef Okulları K/Blok Yönetim Kurulu Başkanlığı katında yapılacaktır."*

14. *MNG Kargo Genel Müdürü Aslan KUT'un ofisinde yapılan yerine incelemede, 6 madde halinde Mutabakat Zaptı'ndaki ifadelere paralel notların yer aldığı bir belge bulunmuştur.*

760 *Belge üzerindeki notların bir kısmı bilgisayarda; bir kısmı ise el yazısıyla kaleme alınmış olup söz konusu notlar şu ifadelerden oluşmaktadır:¹*

"1- İhaleler: Çözüm=

a- Şubelerden ihaleye fiyat teklifi verme yetkisi kaldırılmalı (1 Ağustos İtb.)

b- Şubelerin indirim yetkileri iptal edilmeli (1 Ağustos İtb.)

c- Her ihaleye 3 firma aynı fiyat teklifini vermeli, tercih müşteriye bırakılmalı (1 Ağustos İtb.).

2- Taşıma ücret zammı ve ortak fiyat listesi Aralık ayında ele alınmalı (ARL 2008 İtb.)

3- Tahsilâtlar ... günü geçmemeli (1 ARL 008 İtb)

770 *4- Yılbaşından itibaren ödemelerin gerçek olması ve personel bordroları gerçekçi olmalı ve birbirimize gönderilmeli (1 Ağs İtb.le.)*

¹ El yazısıyla kaleme alınan ifadeler, parantez içinde yazılmıştır.

10-58/1193-449

5- Aras, filo şirketini devreden çıkartması veya aynı kurallara uymasını sağlamalı

6- Parça başı fiyat teklifi yapılmamalı. Kd-desi listesi kullanılmalı (1 Ey. İtb.)

- (24.07.2008 prş. Top. saat 16.00 Gen. Md.ler + Satış)

- Taş. Ücretleri listesinden en çok % kaç indirim yapılacağı 24.07. de tespit edilecek.

- P.BAŞI

- VADE farkı”

780 **15.** Yurtiçi Kargo’da yapılan yerinde incelemede, el yazısı ile tutulmuş notların yer aldığı bir belge bulunmuştur. Bir toplantı esnasında tutulduğu anlaşılan söz konusu notlarda; “Salim Bey (Güneş)”, “OÜ”, “Vade” ve “HÜ” başlıkları yer almaktadır.

Aras Kargo’nun eski genel müdürü ve hâlihazırda icra kurulu üyesi olan “Salim Güneş” başlığının altında herhangi bir ifade yer almazken, Yurtiçi Kargo Genel Müdürü Onur ÜLSEVEN’in isminin baş harflerini çağrıştıran “OÜ” başlığının altında;

“YK – Fiyat Politikası

790 - Rekabet yasası konusu - - - - - Bu konuyu 3 genel müdür yürütsün (üzeri çizilmiş)
- Fiyatları kademe kademe yükseltmek gerekir. Standart tarifeler şu anki ekonomik durumda bizim dışımızdaki firmalara yarar mı?

- İhale tanımı (kamu-diğer) ----- 3 genel müdür konuşsun – ihale nedir? Merkezi satın alma holdingler.

- Parça başına müşteriler alışmış. Bunu birden bire kaldırmak mümkün mü? Sözleşmemiz olan firmalarla sözleşmeleri nasıl iptal ederiz? Müşteri talepleri değiştikçe bizim gibi hizmet üretenlerin bu taleplere göre değişmesi gerekiyor.”

ifadeleri yer almaktadır. Yukarıdaki notların devamında “Vade başlığı” altında;

800 “- Piyasadan duyuyoruz çok düşük fiyatlar verildiği doğru, bu hepimizi etkiliyor, müşteri buna alışmış.

- Fiyatların belli bir seviyeye getirilmesi kademeli olarak olmalı, standart fiyat listesine ani geçiş sakıncalı OK

- Parça başına uygulamasının kaldırılmasına karşıyız. Nedeni müşterilerin buna alışmış olması. Piyasadaki fiyatlandırma bu şekle dönüşmüş. Üstelik sözleşmelerimiz var. Nasıl iptal ederiz?

- İhale tanımı (kamu-diğer) Grup firmaları merkezi satın alma yapıyorlar.

- Vade konusunda duruş belirleme kararına OK

- Yetki seviyeleri doğru

810 - Eşit fiyatları ihalelerde tehlikeli buluyorum.

- Liste üzerinden indirim yüzdesi olmalı. Standart liste olmaz.”

ifadeleri yer almaktadır. “HÜ” başlığının altında ise;

“1. Cari müşterilere indirim vermeyelim, basılı listeyi satalım (=kampanya yapmayalım demektir)

2. İhaleler ----- (açık eksiltme – nasıl fiyatları indirmeden duracağız?)

3. 3 firma maliyetlerinde de işbirliği yapmalı.”

820 ifadeleri yer almaktadır.

16. Yurtiçi Kargo Genel Müdürü Onur ÜLSEVEN'in odasında yapılan yerinde incelemede, "24.07.2008 Tarihli MEF Okullarında Yapılan Toplantıda Belirtilen Görüşler (17 Temmuz 2008 günü saat 17.00'da MNG Holding'de yapılan toplantıda hazırlanan Mutabakat Zaptında belirtilen konularla ilgili eleştiriler ve öneriler)" başlıklı bir belge elde edilmiştir². Söz konusu belgede, "Mutabakat Zaptı"ndaki her bir konu başlığına ilişkin olarak şu ifadeler yer almaktadır:

"1. KONU: İHALELER

- 830 **a-** İhale kapsam tanıtımı yapılmalı. Belirtilen ihale, kamu kurumu ihalelerini mi? Yoksa Özel Kurum ihalelerini mi kapsıyor?
b- İhalede tek fiyat uygulaması başımızı ağrıtabilir.
c- İhalelere eşit fiyat teklifi yerine küçük farklarla teklif verilmeli

2. KONU: PARÇA BAŞI UYGULAMASI

- a-** Parça başından şimdilik vazgeçmemeliyiz. Ara kademelerle parça başı taşıma fiyatlarını kg-ds fiyatına yaklaştırdıktan sonra parça başı uygulamadan vazgeçilebilir.
b- Parça başı uygulaması kargo şirketleri tarafından kamuoyuna sunuldu ve kamuoyu buna alıştı. Parça başı uygulaması aynen devam etmeli, ancak bazı düzenlemeler yapılmalı.
840 **c-** Türkiye genelinde parça başı tek fiyat yerine; tanımlı hat fiyatları ortalaması alınarak; parça başı fiyat oluşturulmalı.
d- Parça başı indirim oranı bir kurala bağlanmalı
e- Parça başı sözleşmeleri iptal edilmeli
f- Parça başına bir standart getirilmeli
g- Parça başı fiyat listesi kalmalı. Parça başı bazen bizim için daha karlı olabiliyor.
h- Ülke genelinde parça başı tek fiyat uygulaması yanlış. Bunun çözülmesi gerekiyor.
İ- Parça başı sözleşmeleri, her sözleşme bittiğinde, o kurumla parça başı değil kg-ds anlaşması yapılmalı. Dolayısıyla parça başı sözleşmelerin bitmesi 2009 Eylül ayını
850 bulur. Parça başı sözleşme iptal, 2009 Eylül ayından sonra olmalı.

3. KONU: BORDROLARIN GERÇEK OLMASI

- a-** Gider şartları da eşit olmalı ve maliyet düşürücü yollar aranmalı
b- Önce vergi, sigorta (bordro) birlikteliği sağlanmalı. Diğer konular sonra ele alınmalı.

4.KONU:

- a-** Taşıma fiyat birlikteliği doğru uygulama olacak. Kabul ediyoruz.
b- Fiyat Uygulaması için önce maliyet hesabı yapılmalı. Taşıma maliyeti üzerinden %25 kar konulmalı.
860 **c-** Maliyet fiyatları artırıyor. Aldığımız ücretler artmıyor. Tersine indirim yapılıyor. Karlı olmayan fiyattan indirim yapılmamalı."

17. MNG Kargo'da yapılan yerinde incelemede, yukarıda yer verilen belgenin ikinci sayfası ele geçirilmiştir. Yukarıdaki belge ile birebir aynı olduğu anlaşılan söz konusu belgede, anılan belgenin 2. konu başlığı altındaki "i" bendi ile 3. ve 4. konu başlıklarına ilişkin hükümler yer almaktadır.

² Aynı belgenin 2. sayfası, MNG Kargo'da yapılan yerinde incelemede bulunmuştur.

10-58/1193-449

18. Yurtiçi Kargo Genel Müdürü Onur ÜLSEVEN'in odasında yapılan yerinde incelemede, Yurtiçi Kargo bünyesinde hazırlanmış bir rapor elde edilmiştir. Toplam 53 sayfa olan söz konusu rapor; "Konu Başlıkları", "Toplantıda Konuşulan Konular-Özet", "Kargo Sektörü Ortak Sorunları", "Fiyat Önerisi", "YK – Rakip Liste Fiyat Karşılaştırması", "Kargo Sektörü Pazar Payları", "YK Teklifler-Yorumlar", "Devlet Kurumları-İhaleler", "İndirim Oranları-Ciro Payları", "Kaybedilen Müşteriler", "Kazanılan Müşteriler" ve "Güçlü-Zayıf Yönler" konu başlıklarından oluşmaktadır. Raporun içeriğinde, rakip teşebbüsler arasında iletişime ve uzlaşmaya işaret eden değişik ifadeler bulunmakla birlikte aşağıda bunlardan en çok dikkat çekenleri sunulmaktadır:

Raporun "Konu Başlıkları" başlıklı ilk sayfasında, rapor içerisindeki konu başlıkları sıralanmış ve konu başlıklarının yanına el yazısı ile notlar düşülmüştür. Örneğin raporun ilk sayfasında "Toplantıda Konuşulan Konular-Özet" başlığının yanına;

*"8 Temmuz 2008
Aslan Kut- Ali Güldal
Salim Güneş- Atilla Özdikmenli
Onur Ülseven- HÇ+MAT"*

notu düşülmüştür. Bu isimlerden Aslan KUT MNG Kargo'nun genel müdürü; Onur ÜLSEVEN Yurtiçi Kargo'nun genel müdürü; Salim GÜNEŞ ise 08.072008 tarihinde Aras Kargo'nun genel müdürüdür. Raporun yazıldığı tarihte ise Salim GÜNEŞ, Aras Kargo'nun icra kurulu üyesidir.

Rapor'un "Toplantıda Konuşulan Konular-Özet" başlıklı 3. sayfasında şu ifadeler yer almaktadır³:

"-Mng-ARAS-YK Genel Müdür ve Genel Müdür yardımcılarının katıldığı 4 toplantı gerçekleştirildi. İlk toplantı NİSAN ayında yapıldı ve Sn. Hakan ÇIRACIOĞLU yalnız katıldı. Bundan sonraki toplantılara Sn. Hakan ÇIRACIOĞLU VE Sn. M. ALİ TEKİNSOY birlikte ve son toplantıya da Genel Müdürümüz Sn. Onur Ülseven ile birlikte katılındı. (Bunun daha öncesi de vardır ama bizim katıldığımız bu kadar)

900 - Temmuz ayında her 3 firmanın da fiyat listelerine zam yapılması talep edildi. Karar yetkisinin Yönetim Kurulumuzda olduğunu belirttik. (Haziran Toplantısında)

- Aras Kargo'nun fiyat listesi yüksek görünmekle birlikte, daha fazla oranda indirim uygulamaktadır (Haziran toplantısında)

- İhalelere anlaşarak girilmesi ve şu anda ihaleyi elinde bulunduran kargo şirketine yardımcı olarak fiyatlarını yükseltmesine destek olunması talep edildi. (SON)

- Kararlaştırılan Fiyat Listesine Uyulması (Son- Haziran toplantısında bize verilmiş)

- Mevcut müşteri fiyatlarının zaman içerisinde iyileştirilmesi ve yeni tekliflere bu listeye uygun fiyatlar verilmesi. Bu konuda da diğer kargo şirketlere fırsat yaratacağımız Aras Kargo ve bizim tarafımızdan belirtildi. (SON)

910 - Sahanın, Yurtiçi Kargo Yönetiminden habersiz indirimler verdiğini düşündüklerini belirttiler.

- KARİD Yönetiminin, Kargo Pazar Payının %...'ini elinde tutan şirketler tarafından oluşması gerektiği ve bu konuda ortak çalışma yapılması

³ Parantez içerisinde yazılan bölümler, rapor üzerinde el yazısı ile düşülen notlardır.

10-58/1193-449

- Aras Kargo Temmuz ayında %... zam yaptığını belirtti. (SON- İnternetten kontrol ettik gerçekte %... yapmışlar).
- Üç firmanın fiyat konusunda anlaşması halinde, sektörün diğer küçük firmalarının pazar paylarını arttırma olasılığı konuşuldu.
- Sn. Ziya Gündüz'ün Aras Kargo CEO'su olarak çalışmaya başladığı belirtildi."

920 Raporun 4. sayfasındaki "Kargo Sektörü Ortak Sorunları" başlıklı bölümde, yukarıda sunulan "Kargo Sektörü Ortak Sorunları ve Genel Değerlendirme Toplantısı Sonuçları" başlıklı dokümandaki ifadeler yer almaktadır. Aynı sayfada, "9. Yapılacak büyük ihalelerin topluca masaya yatırılarak bu firmalarda maliyet/hizmet ve fiyata göre dengeli bir dağıtım yapılarak kıran kırana rekabet yerine uzlaşmalı teklif verilmesi" ifadesinin yanında ise el yazısıyla "Daha önce de denenmiş 2006 Ziya Bey Rapor" notu düşülerek 2 sıra sayısı ile yukarıda yer verilen belgeye atıf yapılmıştır.

930 Raporun "Fiyat Önerisi - %... İndirimli PB" başlıklı 5. sayfasında da yine, "Kargo Sektörü Ortak Sorunları ve Genel Değerlendirme Toplantısı Sonuçları" başlıklı dokümandaki "%... indirim ile oluşturulan parçabaşı fiyat listesinin ... kg-ds aralığı fiyatından en fazla %... indirim yapılacaktır. ... kg-ds fiyatının ise ... kg-ds için ... YTL altına inilmesi" ifadesi uyarınca hazırlanmış bir fiyat tarifesi taslağı yer almaktadır.

Raporun "YK-Rakip Analizi" başlıklı 6. sayfasına el yazısı ile "İndirim oranı bakımından konuşurken, fiyat listelerindeki farklılığı dikkate almak lazım" notu düşülmüştür.

Raporun "Rakip Teklifler-Yorumlar" başlıklı 32. sayfasında, Aras Kargo'nun müşterisi olan ... San. ve Tur. A.Ş.'ye verilen teklif hakkında şu ifadeler yer almaktadır:

940 "... Firması Aras Kargo ile sözleşmesi olan bir firmadır. Firma Haziran 2008'de Yurtiçi Kargodan da teklif talebinde bulunmuş ve Aras Kargo ile mevcut sözleşmesini de paylaşmıştır. Yurtiçi Kargo olarak Aras Kargo'nun da fiyatını biliyor olmamıza rağmen kendi fiyat dengelerimizde %...oranında daha yüksek teklif verilmiştir."

19.MNG Kargo'da yapılan yerinde incelemede, Aras Kargo ile MNG Kargo'nun liste fiyatlarını ve liste önerilerini gösteren üç ayrı belge bulunmuştur. İlk belgede, "Aras Kargo Liste Önerisi", "Aras Kargo Liste Fiyatları", "Fiyat Önerisinin Fiyat Listesine Oranı" başlıklı 3 adet tablo bulunmaktadır. Belgede ayrıca el yazısı ile kaleme alınmış

950 "parça başı fiyat listesinde yapılan indirim oranları... bu listeden de ... indirim yapılarak müşteriye fiyat verilecek"

ifadeleri yer almaktadır.

İkinci belgede, bir adet başlıksız, üç adet de "Aras Kargo Liste Önerisi", "Aras Kargo Liste Fiyatları", "Fiyat önerisinin fiyat listesine oranı" başlıklı olmak üzere toplam dört adet tablo bulunmaktadır.

960 "P.B." başlıklı son belgede ise, "Aras Kargo Liste Önerisi", "MNG Kargo Liste Önerisi", "Aras Kargo/MNG Kargo Farkı" başlıklı üç adet tablo bulunmaktadır.

I.3. İlgili Pazar

I.3.1. İlgili Ürün/Hizmet Pazarı

970 Hakkında soruşturma yürütülen teşebbüsler, belirli bir sürede şehir içi, şehirlerarası ya da uluslararası eşya ve emtia taşınması olarak tanımlanabilecek kargo taşımacılığı alanında faaliyet göstermektedir. Kargo taşımacılığı sektörü, taşımacılık alanında kendine özgü ve diğer taşıma yollarından ayırt edilen özelliklere sahiptir. Bu nedenle inceleme konusu dosya bakımından ilgili ürün pazarı “*kargo taşımacılığı pazarı*” olarak tanımlanmıştır.

I.3.2. İlgili Coğrafi Pazar

Kargo taşımacılığı hizmetinin herhangi bir coğrafi alan ile sınırlı olmaksızın tüm Türkiye genelinde veriliyor olması ve farklı homojen pazarlar bulunmaması nedeniyle ilgili coğrafi pazar “*Türkiye*” olarak belirlenmiştir.

I.4. Tarafların Savunmaları ve Savunmaların Değerlendirilmesi

980

I.4.1. Usule İlişkin Savunmalar ve Değerlendirmeler

I.4.1.1. Yerinde İncelemede Görevli Uzmanların Yetkilerinin Olmadığı Yönündeki Savunmanın Değerlendirilmesi

990 Yurtiçi Kargo ve MNG Kargo'nun ilk yazılı savunmasında soruşturma açılmasına esas olan bulguların 4054 Sayılı Kanun'a aykırı biçimde elde edildiği ve bu nedenle bu bulgulara dayanılarak alınan soruşturma kararının usulen sakatlandığı ileri sürülmüştür. Savunmada önaraştırmada görevlendirilen meslek personelinin önaraştırmanın yapıldığı tarih itibarıyla uzman yardımcısı statüsünde olduğu; ancak Kanun'un 40. maddesinin ikinci fıkrasına göre, önaraştırmada görevlendirilecek meslek personelinin uzman statüsünde olması gerektiği ileri sürülmüş ve söz konusu önaraştırmaya dayanılarak açılan soruşturmanın 4054 sayılı Kanun'a, Rekabet Kurumu Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğe ve Bakanlar Kurulu'nun 97/9468 sayılı Kararına aykırı olduğu iddia edilmiştir.

1000 Soruşturma kapsamında yapılan yerinde incelemeler, bir rekabet uzmanı ve bir rekabet uzman yardımcısından oluşan meslek personeli ekibi tarafından yapılmış ve soruşturma açılmasına esas teşkil eden belgeler de bu ekip tarafından elde edilmiştir. Yerinde incelemeyi gerçekleştiren meslek personelinin unvanı, yerinde inceleme esnasında teşebbüs yetkililerine sunulan yetki belgelerinde de açıkça belirtilmiştir.

4054 sayılı Kanun'un 15. ve 40. maddelerinde, lafız itibarıyla yerinde incelemelerin uzmanlar tarafından gerçekleştirileceği düzenlenmiş olmakla birlikte, aynı Kanun'un Rekabet Kurumu meslek personelinin statüsünü belirleyen 34. ve 36. maddeleri ile Rekabet Kurumu Personel Yönetmeliği'nin 4. maddesi uyarınca uzman yardımcılarının meslek personeli niteliğini haiz olduğu belirtilmiş olup, Kurum hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri yerine getirmekle yetkili olduğu ifade edilmiştir. Bu itibarla 15. maddede belirtilen “uzman” ifadesinin “meslek personeli” olarak geniş yorumlanması

10-58/1193-449

1010 gerekmektedir. İşaret edilen bu husus, Danıştay 10. Dairesi'nin 18.11.2003 tarih ve E:2001/1441, K:2003/4468 sayılı kararı ile hüküm altına alınmış bulunmaktadır. Dolayısıyla yerinde incelemede görevlendirilen meslek personelinin önaraştırma için gerekli mesleki donanıma sahip olduğu kabul edildiğinden, söz konusu personel eliyle yürütülen önaraştırma sürecinde bulguların elde edilmesinde, usul yönünden hukuka aykırı bir durum bulunmamıştır.

I.4.1.2. Kanun'un Emrettiği Yasal Sürelere Uyulmadığı Yönündeki Savunmanın Değerlendirilmesi

1020 MNG Kargo'nun ilk yazılı savunmasında taraflar hakkında önaraştırma yapılmasına ilişkin 20.01.2009 tarihinde karar alındığı halde 30 gün içinde hazırlanması gereken önaraştırma raporunun 13.03.2009 tarihinde hazırlanarak Kurul'a sunulduğu, dolayısıyla Kanun'da öngörülen sürele uyulmadığı ileri sürülmüştür.

4054 sayılı Kanun'un 40. maddesinin üçüncü fıkrasında önaraştırma yapmakla görevlendirilen raportörün hazırladığı raporu 30 gün içinde Kurul'a bildirmekle görevli olduğu belirtilmektedir. Anılan Kanun maddesinin incelenmesinden anlaşılacağı üzere 30 günlük süre, raportörlerin görevlendirilmesinden itibaren başlamakta olup görevlendirme tarihi olan 10.2.2009 tarihi ile önaraştırma raporunun tarihi olan 13.03.2009 arasında geçen süre dikkate alındığında, süre yönünden usule aykırılığın bulunmadığı değerlendirilmiştir.

I.4.2. Esasa İlişkin Savunmalar

I.4.2.1. Soruşturmaya Taraf Teşebbüslerin Kartel Kurma Motivasyonlarının Olmayacağı Yönündeki Savunmanın Değerlendirilmesi

1040 Soruşturma taraflarından Yurtiçi Kargo'nun esasa ilişkin savunması, temelde teşebbüsün ülkemiz ulusal kargo taşımacılığında faaliyet gösteren ilk ve en büyük şirket olduğu ve bu nedenle rekabeti kısıtlayıcı anlaşmalar yaparak pazarda yer edinmek gibi bir kaygısının olmadığı ve kaliteli hizmet anlayışıyla rekabet ettiği görüşüne dayanmıştır.

1050 Bilindiği üzere teşebbüslerin kartel kurmakla esas amaçladıkları; fiyatın sabitlenmesi, arzın kısılması yahut pazarın paylaşılması gibi yollarla piyasada oluşan fiyatın, belirli bir seviyenin üstüne çıkarılmasıdır. Bu şekilde firmalar aralarındaki rekabeti ortadan kaldırmak suretiyle normal pazar koşulları altında elde edemeyecekleri bir kâr elde etmeyi amaçlamaktadırlar. Diğer bir ifadeyle, teşebbüslerin kartel kurmaktaki esas amacı pazar paylarını artırarak tekelleşmek değil, fiyatların artırılması yoluyla haksız kâr elde etmektir. Dolayısıyla bir teşebbüsün kartele dahil olmasındaki temel motivasyonu sadece pazarda yer edinmek olamayacağından, soruşturmaya taraf teşebbüslerin pazarda yer edinmek gibi bir kaygısı olmadığından kartel kurmaya ihtiyacı olmadığı şeklindeki savunma kabul edilebilir görülmemiştir. Nitekim rekabet hukuku uygulamasına ilişkin tecrübeler, pazarda ciddi paya sahip bulunan yerleşik firmalar arasında da kartel kurma motivasyonunun bulunabileceğini göstermektedir.

Söz konusu savunmayı desteklemek üzere Yurtiçi Kargo vekili tarafından, raportörlerce yerinde inceleme sürecinde alınmakla birlikte Soruşturma Raporu'nda değerlendirilmeyen bir e-posta mesajına yer verilmiştir. Soruşturma konusunu oluşturan

10-58/1193-449

1060 rekabet ihlalinin gerçekleştiği süreç içinde Yurtiçi Kargo bünyesinde gönderilen 18.06.2008 tarihli e-posta mesajı:

“Dün size attığım üzere Aras ve MNG Kargo, önümüzdeki hafta yoğun olarak başlayacak Malatya’dan İstanbul’a direk araç çıkararak İstanbul Kargolarını 1 günde teslim edeceklerini söyleyerek müşteri kazanmaya çalışıyorlar. Yaş kayısı uzun süre tazeliğini koruyan bir meyve olmadığından bu tarz bir çalışma bizim için bir sıkıntı yaratabilir. Her zamanki gibi liderliğimizi teslimat süresinde de devam ettirebilmek ve rakiplerimizden bir adım öne geçebilmek adına operasyonel işleyişimizde aşağıdaki değişikliği yapmayı talep ediyorum.”

1070 şeklidir.

Bu e-posta ve Soruşturma Raporu’nda da yer verilen benzer şekilde kaleme alınmış yazışmalara dayanılarak, soruşturma tarafı teşebbüsler arasında rekabet olduğu ileri sürülmüştür.

1080 Öncelikle belirtmek gerekir ki teşebbüslerin zaman zaman rekabetçi sayılabilecek faaliyetler de yürüttüklerini gösteren delillerin diğer delillerden bağımsız olarak ele alınarak değerlendirilmesi hatalı sonuçlara yol açacaktır. Nitekim rekabeti bozmaya yönelik olarak yapılan bir anlaşmaya dâhil olan teşebbüslerin zaman zaman anlaşmayı bozarak rekabetçi davranması, sonrasında ise tekrar anlaşma çerçevesinde hareket etmeye devam etmesi, bir diğer ifadeyle anlaşmaya günü gününe uymaması, taraf teşebbüsler arasında bir anlaşmanın bulunmadığını göstermemektedir. Böyle bir durumun varlığı, anlaşmaya birebir uymayan teşebbüsü anlaşmaya taraf olma sorumluluğundan da kurtarmamaktadır.

1.4.2.2. 11.05.2006 Tarihli “Rakip Faaliyetler Hakkında” Konulu Belgeye Yönelik Savunmanın Değerlendirilmesi

1090 Yapılan savunmalarda, “Rakip Faaliyetler Hakkında” konulu e-posta metninde rekabete aykırı hususlar görüşülmüş olsa dahi bu konularda mutabakata varılmadığı, bu nedenle de söz konusu belge içeriğinin bir anlaşma metni olarak değerlendirilemeyeceği ileri sürülmüştür. Bunun yanında söz konusu belge ve ekinde yer alan bilgilerin birbiri ile çelişkili olduğu, söz konusu e-posta metninden varlığı iddia olunan anlaşmanın Aras Kargo ile Yurtiçi Kargo arasında mı yoksa hakkında soruşturma yürütülen üç teşebbüs arasında mı olduğunun anlaşılmadığı iddia edilmiştir. Buna göre söz konusu e-posta ekinde yer alan belgelerde, hakkında soruşturma yürütülen teşebbüslerden farklı teşebbüslerin sunduğu tekliflere de yer verildiği ve bu teklifler incelendiğinde teşebbüsler arasında koordinasyona işaret edebilecek herhangi bir benzerliğin bulunmadığı ifade edilmiştir. Dolayısıyla metnin gerçekte neyi ifade ettiğinin yeterince açık olmadığı ve yorum yoluyla anlaşmaya dayanak olarak kullanılmasının hukuken kabul göremeyeceği ileri sürülmüştür.

Öncelikle belirtmek gerekir ki, “Rakip Faaliyetler Hakkında” konulu belgenin delil olarak önemi, söz konusu belgede Aras Kargo, MNG Kargo ve Yurtiçi Kargo arasında bir anlaşma yapılmış olduğunun bizzat o dönemde Yurtiçi Kargo Genel Müdürü olan Ziya GÜNDÜZ tarafından ifade edilmiş olmasından kaynaklanmaktadır. Belgede yer alan

10-58/1193-449

1110 ifadeler incelendiğinde, Aras Kargo, Yurtiçi Kargo ve MNG Kargo arasında rekabetin ortadan kaldırılmasına yönelik bir anlaşma yapıldığı ve bu anlaşmanın 2006 yılı Şubat ayından itibaren uygulanmaya başlandığı açıkça anlaşılmıştır. Söz konusu belgenin ekindeki ihale bilgileri ise, MNG Kargo ve Yurtiçi Kargo'nun anlaşma şartlarına uyduğunu, bununla birlikte Aras Kargo'nun anlaşma koşullarından sapma gösterdiğini ortaya koymak üzere Ziya GÜNDÜZ tarafından sunulmuş bilgilerdir. Dolayısıyla, teşebbüs vekillerinin söz konusu delil ekindeki ihale verilerinden hareketle anılan belgenin çelişkili olduğu ve ihlale delil olarak kullanılamayacağı yönündeki iddialarının kabul edilmesi mümkün görülmemiştir.

1120 Diğer taraftan savunmada; Soruşturma Raporu'nda anlaşmanın 2006 yılı Şubat ayından başlayıp 2008 yılı Ağustos ayına kadar sürdüğünün kabul edildiği; ancak 2006 yılının Mayıs ayında koptuğu anlaşılan bağlantının ne zaman kurulduğuna hatta kurulup kurulmadığına ilişkin açık ve net bir bilginin olmadığı ileri sürülmüştür.

1130 Teşebbüslerin rekabeti sınırlayıcı bir anlaşmaya bire bir uymaması ve hatta zaman zaman rekabetçi davranması, anlaşmanın varlığını ve teşebbüslerin sorumluklarını ortadan kaldırmamaktadır. Dolayısıyla 2006 yılında başlayan anlaşmanın zaman zaman sekteye uğraması, anlaşmanın sona erdiği şeklinde yorumlanmamalıdır. Bu kapsamda, 2007 yılında Yurtiçi Kargo'nun rekabetçi teklifler vermesi, anlaşmanın bu tarihte sona erdiği, ardından 2008 yılında rekabeti kısıtlamaya yönelik başka bir anlaşmanın kurulduğu şeklinde değerlendirilmemekte, söz konusu rekabeti kısıtlayıcı eylemler bir bütün olarak değerlendirilerek tek bir anlaşmanın parçası olarak kabul edilmektedir.

1.4.2.3. “Kargo Sektörü Ortak Sorunları ve Genel Değerlendirme Toplantısı Sonuçları” Başlıklı Belgeye Yönelik Savunmanın Değerlendirilmesi

1140 Yapılan savunmada; söz konusu belgenin KARİD'in bir toplantısında tutulan notları ihtiva ettiği, katılımcılarının belirlenemediği, bu nedenle de haklarında soruşturma yürütülen teşebbüsler arasındaki bir anlaşmaya hasredilemeyeceği, belgenin içeriğinden de kargo sektörünün genel sorunları ile ilgili hususların görüşüldüğünün anlaşıldığı ve bunların dışındaki hususların müzakere edilmekle birlikte hiçbir şekilde uygulamaya geçirilmediği iddia edilmiştir. Savunmada ayrıca Soruşturma Raporu'nda, söz konusu belgenin tarihi ile ilgili birbiriyle çelişkili muhtelif varsayımlarda bulunduğu iddiası yer almıştır.

1150 Özellikle uzun süreli kartellerde, taraf teşebbüslerin yapmış oldukları toplantıların ve teşebbüs eylemlerinin günü gününe takip edilebilmesi ve ortaya konulması neredeyse imkânsızdır. Bununla birlikte, teşebbüsler arasındaki danışıklılığa ilişkin olarak ana hatlarıyla ihlalin bir teorisinin ve sürecinin ortaya konulması da önem arz etmektedir. Soruşturma Heyeti tarafından elde edilen deliller ışığında bu yapılmaya çalışılmış ve farklı belgelerdeki bilgiler çapraz değerlendirmelere tabi tutularak, belgelerin tarihlerine ilişkin makul ve tutarlı çıkarımlarda bulunulmuştur. Bu noktada teşebbüs vekili tarafından ifade edildiği gibi “Kargo Sektörü Ortak Sorunları ve Genel Değerlendirme Toplantısı Sonuçları” başlıklı belgenin tarihi ile ilgili olarak Soruşturma Raporu'nda birbiri ile çelişkili bilgiler söz konusu değildir. Zira ortada bir “Kargo Sektörü Ortak Sorunları ve Genel Değerlendirme Toplantısı Sonuçları” başlıklı belge, bir de bu belge ile ortak konuları içeren başka belgeler bulunmaktadır. Soruşturma Heyeti'nin farklı tarihlere ilişkin çıkarımları söz konusu farklı belgelere yöneliktir.

1160 Aynı belgeye ilişkin olarak teşebbüs vekillerinin bir diğer iddiası ise söz konusu belgenin sektörün geneline yönelik sorunlara çözüm arayışlarını içermesi yönüyle soruşturma kapsamındaki diğer delillerden açıkça ayrıldığı, rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşma yapmak isteyen üç teşebbüsün sektörün ortak sorunlarını bu anlaşmaya dâhil etmelerinin beklenemeyeceği, Soruşturma Heyeti'nin sektörün geneline ilişkin konuları içeren söz konusu belgeyi üç teşebbüs arasında yapılmış bir kartel anlaşması olarak yorumlamasının kabul edilebilir olmadığı yönündedir. Savunmada ayrıca söz konusu belgede tartışılan konu başlıklarından 10-19 numaralar arasında yer verilen maddelere dayanılarak söz konusu hususların sadece üç şirketi ilgilendirmediği ve metnin başlığında yer verildiği gibi sektörün ortak sorunlarına yönelik olduğu öne sürülmüş ve soruşturma heyetinin sadece fiyata ilişkin konulara bakarak söz konusu belgeyi bir kartel belgesi olarak değerlendirmemesi gerektiği ifade edilmiştir.

1170 İster üç teşebbüs arasında yapılmış olsun isterse sektördeki tüm teşebbüslerin katılımı ile gerçekleşsin, teşebbüsler arasında yapılan bir kartel anlaşmasında sektörün geneline yönelik hususlar da bulunabilir. Zira piyasada faaliyet gösteren teşebbüsler açısından rekabetle ilgili olmayan ancak teşebbüslerin ticari faaliyetini zorlaştıran çeşitli hususlar, sektörel bir sorun olarak algılanabileceği gibi pazarda etkin rekabetin varlığı da sektörel bir sorun olarak algılanabilir ve bu sorunlar arasında bir ayırım yapılmaksızın bir arada çözüm aranabilir. Soruşturmaya taraf teşebbüslerin sektörün en büyük üç teşebbüsü olduğu dikkate alınır, söz konusu teşebbüslerin yaptıkları bir kartel toplantısında sektördeki diğer sorunlara yönelik kararlar da alınması beklenebilecektir. Bu çerçevede, 1180 "*Kargo Sektörü Ortak Sorunları ve Genel Değerlendirme Toplantısı Sonuçları*" başlıklı belgede sektörün geneline yönelik ifadelerin bulunması nedeniyle bu anlaşmanın üç teşebbüs arasında yapılmış olamayacağı yönündeki savunmayı kabul etmek mümkün görülmemiştir.

Bunun yanında söz konusu metnin taraf vekillerinin savunmasında yer bulmayan ilk birkaç maddesine bakıldığında, indirim oranlarının azaltılması, ihalelere uzlaşmalı teklif verilmesi, zam tarihlerinin ve oranlarının belirlenmesi gibi konularda uzlaşıldığı dikkat çekmektedir. Dahası, söz konusu belgenin, sektörün geneline yönelik olduğu ileri sürülen 10-18. maddeleri arasındaki bazı hususların dahi teşebbüsler arasındaki rekabetin azaltılmasına yönelik olduğu görülmüştür. 1190

Bilindiği üzere 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde "belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşma ve uyumlu eylemler yasaklanmaktadır. Anılan maddenin lafzından açıkça anlaşılacağı üzere amacı doğrudan rekabeti kısıtlamak olmasa da bu etkiyi doğurabilecek anlaşmalar da 4054 sayılı Kanun'a aykırılık oluşturmaktadır. Dolayısıyla söz konusu toplantının salt sektörün sorunlarına çözüm bulmak amacıyla yapıldığı kabul edilse dahi, toplantıda rakipler arasındaki rekabetin en önemli unsurlarından biri olan fiyata ilişkin konuların tartışılması ve bu hususta uygulama birliği sağlanmaya çalışılması, rekabeti kısıtlayıcı etkileri nedeniyle 4054 sayılı Kanun kapsamında yasaklanan eylemler bağlamında değerlendirilebilecek niteliktedir. Bu çerçevede söz konusu belgede sektörün sorunlarına yönelik çözüm önerileri üzerinde de durulması, anılan belgenin taraflar arasındaki kartelin bir delili olarak değerlendirilmesine engel teşkil etmemektedir. 1200

1.4.2.4. 17.07.2008 Tarihli “Mutabakat Zaptı” ve “24.07.2008 Tarihli MEF Okullarında Yapılan Toplantıda Belirtilen Görüşler” Başlıklı Belgelere Yönelik Savunmaların Değerlendirilmesi

1210 Söz konusu belgelere ilişkin olarak; belgelerde yer alan hususların niyetten öteye gidemediği ve hiçbir şekilde teşebbüslerce uygulanmadığı ve bu nedenle piyasada etki göstermediği, hatta söz konusu belgelerin oluşturulduğu toplantıların rekabetin bir zemini olarak görüldüğü ve teşebbüsler arası rekabetten hiçbir dönemde vazgeçilmediği, belge içeriklerinden de anlaşılacağı üzere sektörün genel sorunlarının da tartışıldığı ve bu hususun rekabeti bozucu bir anlaşmanın söz konusu olmadığına delalet ettiği iddia edilmiştir.

1220 Söz konusu belgeler dikkatle incelendiğinde teşebbüslerin ihalelere verilecek teklifler ve fiyatlandırma politikası gibi konularda ayrıntılı kararlar aldığı ve bu kararların uygulanmasına yönelik niyetin açıkça ifade edildiği ve bu yöndeki kararlılığın gösterildiği anlaşıldığından, yapılan savunma kabul edilmemiştir. Aynı toplantıda kargo sektörünün genel sorunlarına ilişkin çözüm önerilerinin de görüşülmüş olması söz konusu toplantıyı bir kartel toplantısı olmaktan çıkarmayacağı gibi toplantının katılımcılarını sorumluluktan kurtarmamaktadır. Kaldı ki, “24.07.2008 tarihli MEF Okullarında yapılan Toplantıda Belirtilen Görüşler” başlıklı belgede yer alan ifadeler bir bütün olarak değerlendirildiğinde, söz konusu belgenin oluşturulmasına katkıda bulunan tüm teşebbüs yetkililerinin belge içeriğinde yer alan hususların rekabet hukukunca yasaklanan davranışlar kapsamında bulunduğu bilincinde oldukları anlaşılmıştır.

1230 **1.4.2.5. İhalelere Yönelik Savunmaların Değerlendirilmesi**

Taraf vekilleri ihalelere ilişkin savunmalarında, 2006-2008 yılları arasında girilen tüm kamu ihaleleri ile ihalesine girilip kazanılan ve kaybedilen en büyük 35 özel sektör ihalesine ilişkin ayrıntılı bilgi talep edilmesine karşın istenilen bilgilerin Soruşturma Raporu’nda değerlendirilmediğini ifade etmiştir.

1240 Kararın, “Teşebbüsler Arasında Rekabeti Bozucu Bir Anlaşmanın Varlığını Gösteren Deliller” başlıklı bölümünde sunulan delillerden açıkça görüldüğü üzere, soruşturmaya taraf teşebbüslerin ihalelerde danışıklı hareket etme konusunda anlaştıkları hususu, teşebbüs yetkililerinin kendi beyanları ile sabittir. Ayrıca başta “Mutabakat Zaptı” başlıklı belge olmak üzere, çeşitli delillerden anlaşıldığı üzere teşebbüsler, ihalelerdeki danışıklılığı daha iyi sağlayabilmek için ayrıntılı düzenlemelere gitmişlerdir. Dolayısıyla soruşturmaya taraf teşebbüslerin ihalelere yönelik anlaşma yaptıkları hususunda tereddüt bulunmamaktadır.

1250 Sözkonusu anlaşmaların uygulanması noktasında ise, ihalelere ilişkin belgeler titizlikle incelenmiş olmasına rağmen, bu konudaki anlaşma hususlarının bütünüyle uygulamaya geçirildiğinin tespiti, birtakım fiili imkânsızlıklar nedeniyle mümkün olamamıştır. Bu duruma neden olan çok sayıda faktör bulunmaktadır.

Öncelikle, Kargo taşımacılığı sektöründeki fiyat parametrelerinin çeşitliliği ve karmaşıklığı nedeniyle anlaşma kapsamında mutabakata varılan her bir hususun uygulamada gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğinin tespitinin zor olduğu bir gerçektir. Zira

10-58/1193-449

1260 sektörde müşterilere uygulanacak fiyatlar belirlenirken liste fiyatları kadar söz konusu müşterinin -özellikle kurumsal müşterilerin- alım gücü, iş hacmi gibi hususlar da uygulanacak iskontoların belirlenmesinde etkili olmaktadır. Sektördeki fiyatlamaların karmaşıklığına ilave olarak özellikle, ihalelerin paylaşımı ve ihalelere uzlaşmalı teklif verilmesi gibi danişıklı davranışların tespitini güçleştiren bir diğer husus ise verilecek tekliflerin, teşebbüs genel müdürleri veya daha alt düzeydeki yetkililer arasında, her bir ihale için münferit olarak belirlenmesidir. Dolayısıyla her bir ihale bazında hangi indirim oranının uygulanacağı ve hangi ihaleye hangi teşebbüsün daha uygun teklif vereceği bilinmediği için bu anlaşmaya her bir ihale bazında uyulup uyulmadığının tespit edilmesi mümkün olmamıştır.

1270 Her ne kadar teşebbüslerden talep edilen bilgi ve belgelerden, ihalelere yönelik anlaşmaların bütünüyle uygulandığını göstermek mümkün olamamış ise de bu durum, anlaşmalara bütünüyle uyulmadığı anlamına da gelmemektedir. Nitekim MNG Kargo ve Yurtiçi Kargo'nun yapılan anlaşma doğrultusunda bir takım ihalelerde düşük iskonto uyguladıkları teşebbüs yetkililerinden elde edilen belgelerden açıkça anlaşılmaktadır. Örneğin 2006 yılında Yurtiçi Kargo Genel Müdürü olan Ziya GÜNDÜZ'ün Yurtiçi Kargo Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim ARIKAN'a sunduğu bilgi notunda, şirketlerinin indirim oranlarına ilişkin mutabakata uyması nedeniyle yaklaşık 4 milyon TL'lik bir kayba uğradığı ifade edilmekte, MNG Kargo'nun da bu mutabakata uygun hareket ettiği belirtilmektedir. Aynı bilgi notu ekinde MNG Kargo ve Yurtiçi Kargo'nun anlaşmaya uyduğunu, buna karşılık Aras Kargo'nun yüksek indirim vermek suretiyle mutabakata aykırı hareket ettiğini gösteren ihale örnekleri de yer almaktadır.

1280 **1.4.2.6. Sektörde Kartel Oluşumunun Mümkün Olmadığına Yönelik Savunmaların Değerlendirilmesi**

1290 Söz konusu savunmalarda öncelikle kartel kurulması için, fiyatların ve üretim miktarlarının belirlenmesi ve kârın üyeler arasında adil şekilde dağılımını sağlayan koordinasyon sorununun aşılması; aldatmanın önüne geçecek mekanizmaların oluşturulması ve yükselen fiyatlar nedeniyle pazara girişlerin önlenmesi gerektiğine dikkat çekilmiştir. Buna ilaveten homojen ürünlerin sunulduğu ve benzer maliyet yapılarına sahip teşebbüslerin faaliyet gösterdiği yoğunlaşmış bir piyasa yapısının, kartelin sürdürülebilmesi için gerekli olduğu ifade edilmiştir. Sonrasında ise soruşturmanın yürütüldüğü piyasa şartlarının rekabetçi ve gelişime açık yapısı ile fiyattan ziyade hizmet kalitesine dayanan pazarlama yöntemlerinin izlendiğine vurgu yapılarak, bu şartlar altında kartel oluşturulamayacağı ileri sürülmekte ve teşebbüsler arasındaki rekabeti gösteren belgelerin de bu durumu açıkça ortaya koyduğu iddia edilmiştir.

1300 Ayrıca MNG Kargo'nun savunmasında, kendilerinin 7 yıllık geçmişe sahip yeni bir teşebbüs oldukları, bu süre içerisinde diğer teşebbüslerle rekabet edebilmek için önemli maliyetlere katlanmak durumunda kaldıkları, dolayısıyla maliyetlerinin diğer teşebbüslere kıyasla oldukça yüksek olduğu belirtilmekte ve bu derece farklı maliyet yapılarına sahip teşebbüslerin bir kartel oluşturabileceği kabul edilse bile bu kartelin sürdürülebilmesinin imkânsız olduğu ileri sürülmüştür.

Kartellerin kurulmasına ve sürdürülmesine ilişkin olarak teşebbüs savunmalarında ifade edilen koşulların genel olarak kabul edilmesi mümkündür. Ancak teoride sayılan söz

10-58/1193-449

1310 konusu koşullar, kartellerin kurulması için zorunlu nitelikte olmayıp, kartellerin kurulmasını kolaylaştıran ve başarısını artıran koşullardır. Dolayısıyla, bu koşulların bulunduğu pazarlarda mutlaka kartellerin kurulacağı iddia edilemeyeceği gibi bunlardan farklı koşulları haiz pazarlarda mutlak anlamda kartel kurulamayacağını ileri sürmek de mümkün değildir. Nitekim, çok sayıda oyuncunun bulunduğu, pazara giriş ve pazardan çıkışta ciddi anlamda bir engelin söz konusu olmadığı, belirli düzeyde ürün farklılaştırmasının yapılabildiği sektörlerde de rekabeti bozucu anlaşma yapıldığı ve başarılı şekilde sürdürüldüğü görülmüştür.

1320 Öte yandan soruşturma tarafı teşebbüsler hem yurtiçi ve hem de yurtdışı taşımacılık hizmeti vererek pazarda halen sadece yurtdışı taşımacılık hizmeti veren firmalardan ayrılmaktadırlar. Bunun yanında esas faaliyet alanı kargo taşımacılığı olmayan bir takım taşımacılık şirketlerinin de kargo hizmeti verdiği bilinmekteyse de güvenlik gibi kargo taşımacılığı açısından son derece önemli bir hizmet unsuru dikkate alındığında bu teşebbüslerin soruşturmaya taraf teşebbüslere gerçek anlamda rakip olamayacakları kabul edilmelidir. Dolayısıyla pazarda küçük ölçekte çok sayıda firma olmakla birlikte pazar oldukça yoğunlaşmış bir yapıdadır. Bu şekildeki bir piyasa yapısı ise rekabeti kısıtlayıcı anlaşma yapılmasını ve anlaşmadan sapmaların tespitini kolaylaştırabilecek niteliktedir. Bunun yanısıra söz konusu üç teşebbüsün verdiği hizmetin niteliği, maliyet yapısı ve hizmete ilişkin talep yapısı büyük ölçüde aynıdır. Savunmada da vurgulandığı üzere homojen ürün/hizmet sunulması hem ortak fiyat belirlenmesini hem de bu fiyata uyulup uyulmadığının tespitini kolaylaştırmaktadır.

1330 Bütün bunlara ilaveten tüketici tercihlerinde fiyattan ziyade güvenliğin de oldukça önemli bir değerlendirme kıstası olması, anlaşma yoluyla fiyatlar rekabetçi seviyenin üzerine çıksa dahi, teşebbüslerin müşteri kaybetme riskini azaltmaktadır. Bu bilgiler ışığında pazarın, rakipler arası bir anlaşmanın kurulmasını ve uygulanmasını mümkün kılacak yapıda olduğu değerlendirildiğinden bu konuya ilişkin savunma kabul edilmemiştir.

1340 Kartele taraf teşebbüslerin maliyetlerinin birbirinden farklı olması, teşebbüslerin tek bir fiyat üzerinde anlaşmalarını ve teşebbüslerin anlaşmadan sapıp sapmadıklarının tespitini ve kontrolünü kolaylaştırmaktadır. Ancak tüm kartellerde fiyatların tek bir noktada sabitlenmesi söz konusu değildir. Daha ziyade teşebbüsler, genel fiyat düzeylerini ve fiyat artışlarını belirli marjlarda kontrol altında tutmak suretiyle aralarındaki rekabeti azaltabilmektedirler. Nitekim soruşturmaya taraf teşebbüslerin liste fiyatları ve indirimleri birebir aynı olmasa da, yapmış oldukları anlaşmalarla liste fiyatlarındaki artışların ve bu fiyatlar üzerinden yapılacak indirimlerin belirli marjlarda kalmasını amaçladıkları görülmektedir. Bu çerçevede, MNG Kargo'nun maliyetlerinin diğer teşebbüslerden farklı olduğundan hareketle bu teşebbüsler arasında yapılan bir anlaşmanın sürdürülmesinin imkânsız olduğunu kabul etmek mümkün görülmemiştir.

1.4.2.7. Kurul'un İspat Standartları Çerçevesinde İhlalin Gerçekleşmediği Yönündeki Savunmaların Değerlendirilmesi

1350 Savunmada Rekabet Kurulu'nun geçmiş kararlarına bakıldığında, benimsenmiş ispat standartları çerçevesinde elde edilmiş olan delillerin bir ihlalin varlığını ispatlamaya yeterli olmadığı ileri sürülmüştür. Soruşturma konusunun Kurul'un bezer konularda aldığı kararlar ile büyük benzerlik göstermesi nedeniyle, soruşturmanın idari para cezası tatbik

10-58/1193-449

edilmeksizin sonlandırılması talep edilmiş ve aksinin belirsizlik ve tutarsızlığa yol açacağı ifade edilmiştir.

1360 Bilindiği üzere Kurulumuz, 4054 sayılı Kanun'da düzenlenen hükümlerin ihlal edilip edilmediğini tespit etmeye, bu ihlallere son verilmesi için gerekli tedbirleri alıp bundan sorumlu olanlara idarî para cezaları uygulamaya görevli ve yetkilidir. Kurulumuz, bu görevi yerine getirirken 4054 sayılı Kanun ile çizilen çerçevenin dışına çıkmamak kaydı ile her somut olayın özelliğini dikkate alarak kendi takdir hakkını kullanabilmektir. Dolayısıyla, herhangi bir uygulamanın 4054 sayılı Kanun'un ihlali niteliğinde olup olmadığına ve söz konusu uygulamaya yönelik olarak herhangi bir tedbir veya yaptırım uygulanmasına gerek bulunup bulunmadığına karar vermek, takdir yetkimiz dâhilindedir. Kurulumuzun, daha önce benzer incelemelerde konuya ilişkin soruşturma açmamış veya ihlal tespit etmemiş olması, 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği anlaşılan mevcut soruşturmada ihlal sonucuna ulaşmasına engel teşkil etmeyecektir.

1.4.2.8. Yapılan Anlaşmanın Etkisine Yönelik Savunmaların Değerlendirilmesi

1370 Etkiye ilişkin olarak Aras Kargo tarafından yapılan savunmada; teşebbüsler arasında gerçekleşen bağlantıların sektörün sorunlarını gidermeye yönelik çabaların ürünü olduğu ve bunun dışında kalan çalışmaların da bilgi eksikliğinden kaynaklandığı ve uygulama aşamasına geçmediği dolayısıyla bir anlaşmanın varlığı söz konusu olsa dahi anlaşma piyasada etki doğurmadığı için rekabet ihlalden bahsedilemeyeceği iddia edilmiştir.

1380 Öncelikle belirtmek gerekir ki 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin lafzından anlaşıldığı üzere, rekabeti bozucu nitelikteki bir anlaşmanın Kanun kapsamında ihlal olarak değerlendirilmesi için bu anlaşmanın uygulanmış olmasına, diğer bir ifadeyle piyasada etki doğurmasına gerek bulunmamaktadır. Rekabet hukuku kapsamında en ağır ihlal türü olarak kabul edilen kartellerin Kanun'un 4. maddesi kapsamında ihlal olarak değerlendirilmesi için amaç boyutunda kalması dahi yeterlidir.

1390 Öte yandan MNG Kargo'nun savunmasında ise öncelikle, Soruşturma Heyeti'nin kartele üye teşebbüslerin fiyatlarını rekabetçi fiyat seviyesinin üzerine çıkardığı yönündeki tespitinin hatalı olduğu, zira soruşturmanın yürütüldüğü pazarın zaten oligopol bir pazar yapısı arz ettiğinden rekabetçi fiyatlardan söz edilemeyeceği, olsa olsa Soruşturma Heyeti'nin kartel uygulamaları ile fiyat seviyesini oligopol özellikler gösteren kargo taşımacılığı pazarında olması gereken seviyelerin üzerine çıkarıldığını iddia etmesinin anlamlı olabileceği; ancak bu sefer de Soruşturma Heyeti'nin olması gereken fiyat seviyesine ilişkin fikir sahibi olması ve gerçekte uygulamaya dönüşen fiyatları ortaya koyması gerektiği, bunların hiçbirini yapılmadan bazı belgelerdeki yazılı ifadelerle en iyi ihtimalle amacın gösterilebileceği, etkinin gösterilemeyeceği iddia edilmiştir.

1400 Hiç şüphesiz üç teşebbüsün %...'in üzerinde paya sahip olduğu kargo taşımacılığı pazarında tam rekabetçi bir pazar yapısından söz edilemeyecektir. Ancak; herhangi bir piyasa oligopol bir yapı arz etse de, bu piyasa tekeli bir piyasa olmadığı için, pazardaki teşebbüslerin rekabetine açık bir piyasadır. Dolayısıyla, herhangi bir oligopol piyasasında kartel yapılması halinde oluşacak fiyatların, kartelin bulunmadığı duruma göre daha yüksek gerçekleşmesini beklemek için iddia edildiği gibi "olması gereken fiyatları" tespit etme ihtiyacı bulunmamaktadır. Piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin fiyata ilişkin hususları rekabetçi koşullar altında bağımsız olarak belirlemek yerine birlikte

10-58/1193-449

belirlemesi durumunda, fiyatların rekabetçi fiyat seviyesinden yüksek bir düzeyde gerçekleşmesi beklenir. Dolayısıyla kartelin piyasada etki gösterdiğinin ortaya konulması için kartel anlaşmasında mutabık kalınan konuların kısmen veya tamamen uygulandığını göstermek yeterlidir. Nitekim kartel anlaşmasının uygulandığı, diğer bir ifadeyle etkinin ortaya çıktığı gerek teşebbüslerden elde edilen delillerden gerekse kartel anlaşmasında yer alan hususlar ile piyasa faaliyetlerinin karşılaştırılmasından anlaşılmıştır.

1410 Herhangi bir kartel incelemesinde, kartelin fiyatlar üzerindeki etkisinin ortaya konulabilmesi için mutlaka olması gereken fiyat düzeyinin tespit edilmesi gerektiği yönündeki önermenin kabulü halinde, kartelin fiyatlar üzerindeki etkisinin ispat edilememesi sonucu ortaya çıkabilecektir. Esasında kartelin varlığı ve uygulandığı ortaya konulmuşken, kartelin fiyatlar üzerindeki etkisini ayrıca göstermeye gerek de bulunmamaktadır.

1420 Anlaşmanın etkisinin olmadığına ilişkin savunmada ayrıca, liste fiyatları üzerinden yapılan değerlendirmelerin, bu fiyatlar üzerinden indirim yapılıyor olması nedeniyle yanıltıcı olacağı da ifade edilmiştir. Buna göre 2006-2008 yılları arasında liste fiyatları üzerinden önemli ölçüde indirimler yapıldığından liste fiyatlarının gerçekleşmiş fiyatları göstermediği, dolayısıyla liste fiyatları üzerinden etki analizi yapılmasının yanlış sonuçlara götüreceği ileri sürülmüştür.

1430 Ancak söz konusu savunmanın, etkinin olmadığını göstermek bakımından yeterli kabul edilmesi mümkün görülmemiştir. Şöyle ki soruşturma konusunu oluşturan rekabeti kısıtlayıcı anlaşmada üzerinde mutabakat sağlanan konulardan biri ... kg üstü kargo taşımalarında fazladan her bir kg/ds başına uygulanacak fiyatlarda %...'yi aşan oranlarda zam yapılmasıdır. Nitekim liste fiyatlarına bakılarak kararlaştırılan oranlarda zam yapıldığı bulgusuna da ulaşılmıştır. Dolayısıyla teşebbüsün liste fiyatları üzerinden iskonto uygulaması, bu liste fiyatına yapılacak zam oranlarını rekabete aykırı bir şekilde rakipleri ile birlikte belirlediği gerçeğini değiştirmemektedir. Bir diğer ifade ile rakip konumundaki teşebbüslerin önce liste fiyatlarına birlikte belirledikleri oranlarda zam yapıp ardından bu oran üzerinden bir miktar indirim yapması rekabetin sağlandığı ve anlaşmanın etkisinin ortadan kalktığı şeklinde yorumlanamayacaktır.

Aynı savunmada her teşebbüs için ayrı ayrı tablolarla fiyat artış seyrinin gösterilmesinin üç teşebbüs arasındaki uyumu göstermekte yetersiz olduğu ve ayrı tablolardan görüldüğü kadarıyla %5 ila %10 arasında fiyat farkının gözlemlendiği ve fiyat rekabeti üzerine yoğunlaşan söz konusu piyasada bu farkın önemli olduğu da ifade edilmiştir.

1440 Öncelikle delillerden de anlaşılacağı üzere teşebbüslerin rekabet hukuku konusunda bilgi sahibi olduklarının hatırlatılmasında fayda vardır. Dolayısıyla teşebbüslerin aynı ya da çok yakın fiyatları uygulamaları beklenmeyecektir. Öte yandan söz konusu tablolarda esas gösterilmeye çalışılan husus, teşebbüslerin fiyatları arasındaki benzerlik değil anlaşmanın başladığı tarih olan 2006 yılına kadar enflasyon ile paralel seyreden fiyatların 2006 yılının ilk yarısından sonra, özellikle anlaşmada da üzerinde en çok durulan yüksek ağırlıklı (50+kg/ds) taşımalarda, enflasyona endekslenmiş fiyatın dikkat çekici şekilde üzerine çıkmış olmasıdır. Her üç teşebbüsün liste fiyatı ve enflasyona endekslenmiş fiyatlarının seyrine bakıldığında, 1-30 kg arasında enflasyona uyumlu seyreden fiyatların, 30 kg/ds üzeri taşımalar için, özellikle anlaşmaya ilişkin ilk

10-58/1193-449

1450 yazışmaların yapıldığı 2006 yılı ilk yarısından sonra enflasyona endekslenmiş fiyattan önemli ölçüde saptığı görülmektedir.

1460 Buna ilaveten teşebbüs vekilleri tarafından, teşebbüslerin fiyatları ile enflasyon arasındaki ilişkinin incelendiği tablolarda, enflasyon endeksi olarak kullanılan üretici fiyatları endeksinin (ÜFE) kargo taşımacılığı hizmetlerinin temel maliyet kalemlerini tam anlamıyla kapsamaması nedeniyle yanıltıcı olduğu ileri sürülmüştür. Ancak yine aynı tablolara bakıldığında özellikle 2006 yılı öncesindeki düşük kg/ds taşımaldaki liste fiyatlarının soruşturma heyetince “benchmark” kabul edilen ÜFE’ye oldukça yakın seyrettiği dikkatlerden kaçmamaktadır. Dolayısıyla ÜFE gibi kargo pazarının gerçek maliyetlerini karşılamayan bir endeksin kullanıldığı iddiasının kabul edilmesi durumunda anlaşmadan önceki reel-nominal fiyat paralelliğinin makul bir açıklamasının yapılması gerekecektir.

Bu nedenlerle, soruşturma taraflarının aralarında yapmış oldukları anlaşmanın kargo taşımacılığı piyasasında etki doğurmadığı ve bu nedenle de söz konusu anlaşmaya dayanılarak soruşturmaya konu teşebbüslerin gerçekleştirdikleri bir rekabet ihlalden bahsedilemeyeceği yönündeki savunmaları kabul edilmemiştir.

1.4.2.9. Haksız Rekabetin Önlenmesine Yönelik Savunmanın Değerlendirilmesi

1470 Aras Kargo vekili tarafından yapılan savunmada, kargo taşımacılığı sektöründe haksız rekabetin önemli boyutlara ulaştığı ve bu nedenle kanuni görevlerini yerine getiren teşebbüslerin maddi zarar uğradığı ve bu zarardan mümkün olduğu kadar kaçınmaya çalışan teşebbüslerin bir araya gelerek çözüm arayışına yöneldiği belirtilmiş ve soruşturma kapsamında teşebbüsler arasında bir anlaşma olduğuna ilişkin delil olarak sunulan belgelerde yer alan hususların çok büyük oranda bu sorunları gidermeye yönelik çözüm arayışları olduğu iddia edilmiştir.

1480 Yukarıda da yer verildiği gibi bir sektörde sektörde faaliyet gösteren teşebbüslerin zarara uğramalarına neden olan haksız rekabet unsurlarının hiçbir hal ve durumda rekabet ihlalinin makul gerekçesi olarak kabul edilemeyeceği değerlendirildiğinden, söz konusu savunma kabul edilmemiştir.

1.4.2.10. Cezanın Takdirine Yönelik Savunmaların Değerlendirilmesi

1490 Taraf vekilleri; ihlalin niteliğinin ve delillerin şüpheye açık olduğunu ileri sürerek Soruşturma Heyeti’nce teşebbüslere verilmesi uygun bulunan para cezasının önceki Kurul kararları ile tutarsız ve hakkaniyete aykırı olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca kartelin etkilerini göstermek konusunda hatalı davranıldığı ve hakkında soruşturma yürütülen teşebbüslerin rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşmayı hayata geçirmesinin mümkün olmadığı, dolayısıyla doğmuş bir zarardan söz edilemeyeceği iddia edilmiştir.

Bunlara ilaveten cezanın takdirinde itiraz edilen diğer noktalar ise:

- Ceza takdir edilirken ihalelere ilişkin ihlalin gösterilememesine karşın ihalelerin de dikkate alınmasının yanlış olduğu,
- Kartele dahil olunan sürenin her bir teşebbüs için ayrı ayrı belirlenmesi gerektiği,

10-58/1193-449

- 1500
- Anlaşmanın varlığı kabul edilse dahi uygulamaya geçmemiş bir anlaşmanın uygulanacak para cezasında indirim sebebi olacağı,
  - Hakkında soruşturma yürütülen teşebbüsün yapılan incelemeler esnasında Soruşturma Heyeti ile işbirliği içinde olduğu ve incelemeyi kolaylaştırdığı,
  - Kurul'un emsal kararları dikkate alındığında Soruşturma Raporu'nda öngörülen cezanın orantısız ve hakkaniyete aykırı olacağı iddialarıdır.

Son olarak sektörün içinde bulunduğu kriz ortamının, mevzuata uygun çalışmayan teşebbüslerin varlığının ve akaryakıt ve kira gibi temel maliyet kalemlerindeki artışların, cezanın takdirinde göz önünde bulundurulması talep edilmiştir.

- 1510
- Öncelikle ihlalin varlığını ortaya koymak üzere kullanılan delillerin şüpheli olduğu ve dolayısıyla ihlalin niteliğini ve varlığını kanıtlamak için yeterli olmadığı yönündeki teşebbüs savunmaları, Aras Kargo, MNG Kargo ve Yurtiçi Kargo arasında 2006 yılında başlayıp 2008 yılında da devam eden anlaşmanın varlığı, niteliği ve kapsamı farklı teşebbüslerden alınan ve birbirini doğrulayan çok sayıda delil ile açıkça ortaya konulmuş olduğundan kabul edilmemiştir.

Soruşturma sürecinde elde edilen bazı deliller, özellikle ihaleler konusunda anlaşmanın başarıyla uygulanmadığına işaret etse de, bu durum anlaşmaların yapılmış olduğu gerçeğini değiştirmemektedir.

- 1520
- Öte yandan ceza takdir edilirken sektörün içinde bulunduğu kriz ortamının yapılan kartel anlaşması için bir makul sebep olarak kabul edilmesi yönündeki talep kabul edilmemiştir. Zira rekabet hukukunun nihai amacı toplumsal refahın artırılmasıdır. Karteller ise toplumun ekseriyetini oluşturan tüketicilerin refahından üreticilere yönelik bir refah transferinin ötesinde, bir bütün olarak toplumun genel refahında bir azalmaya yol açan oluşumlardır. Dolayısıyla, görece az sayıdaki üreticinin kriz ortamında ekonomik sıkıntılarını haksız şekilde tüketicilerin üzerine yükleyerek ayakta kalmaya çalışmasının ve üstelik bunu toplumun toplam refahını azaltarak yapmasının, nihai amacı toplum refahını artırmak olan rekabet hukukuna aykırılık teşkil ettiği açıktır. Aksinin kabulü, kriz ortamında zaten zor durumda olan tüketicilerin, yani geniş halk kitlelerinin, bir de kartel
- 1530
- üyelerince sömürülmesi sonucunu doğuracaktır ki, rekabet hukukunun varlık nedeni ile ters düşen bu durum, toplum refahını azaltmasının ötesinde, toplumun hukuka olan güveninin sarsılması ve toplumda rekabet kültürünün yıpranması gibi çok daha derin ve kalıcı sorunlara yol açacaktır.

1.4.2.11. Ceza Takdirinde Hafifletici Nedenlere Yönelik Savunmaların Değerlendirilmesi

- 1540
- Savunmada; teşebbüsün önaraştırma ve soruşturma sürecinde Kurum'un tüm bilgi ve belge taleplerini anında ve eksiksiz olarak karşıladığı, talep edilen tüm evrakı paylaştığı ve uzmanlara yardımcı olduğu ve bu hususların hafifletici neden olarak göz önünde bulundurulması gerektiği iddia edilmiştir.

Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in (Ceza Yönetmeliği) 7. maddesinin birinci fıkrasında temel para cezasının, yasal yükümlülüklerinin yerine getirilmesi haricinde incelemeye yardımcı olunması durumunda dörtte bir ile beşte üç

10-58/1193-449

1550 arasında indirilebileceği hükmü yer almaktadır. Önaraştırma ve soruşturma sürecinde 4054 sayılı Kanun'un 14. ve 15. maddeleri çerçevesinde yapılan yerinde inceleme ve görüşmeler ile bilgi isteme taleplerinde, soruşturma tarafı her türlü bilgi ve belgeyi tarafımıza sağlamıştır. Ancak bu durum, mezkûr madde hükümleri gereğince tarafın yasal yükümlülüğüdür. Bunun dışında, talep edilenin haricinde incelemeye yardımcı olacak herhangi bir bilgi veya belge verilmemiştir.

J. GEREKÇE ve HUKUKİ DAYANAK

J.1. 4054 sayılı Kanun'un 4. Maddesi Çerçevesinde Değerlendirme

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde;

1560 *"Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır*

.....
Bir anlaşmanın varlığının ispatlanamadığı durumlarda piyasadaki fiyat değişmelerinin veya arz ve talep dengesinin ya da teşebbüslerin faaliyet bölgelerinin, rekabetin engellendiği, bozulduğu veya kısıtlandığı piyasalardakine benzerlik göstermesi, teşebbüslerin uyumlu eylem içinde olduklarına karine teşkil eder.

1570 *Ekonomik ve rasyonel gerçeklere dayanmak koşuluyla taraflardan her biri uyumlu eylemde bulunmadığını ispatlayarak sorumluluktan kurtulabilir."*

hükmüne yer verilerek amacı veya etkisi rekabeti engelleme, sınırlama veya bozma olan teşebbüsler arası anlaşmalara, uyumlu eylemlere ve teşebbüs birliklerinin kararlarına karşı genel bir yasaklama getirilmiştir.

Bu hüküm, bütün teşebbüsler arası anlaşma, karar ve uyumlu eylemlere geniş bir şekilde uygulanmakta olup hükmün temel amacı, her bir teşebbüsün kendi ticari politikalarını ve piyasadaki faaliyetlerini tek başına, bağımsız olarak belirlemesidir.

1580 Rekabeti bozucu nitelikteki anlaşmaların varlığı halinde, teşebbüslerin bağımsız davranışlarının yerini anlaşma taraflarının ortak çıkarlarına hizmet eden koordineli davranışlar almaktadır. Bu tür anlaşmalar, serbest piyasa ekonomisinden elde edilmesi beklenen faydaları azaltarak kaynakların etkinsiz kullanılmasına ve serbest piyasa sisteminin sağladığı refahın kartel üyelerine geçmesine yol açmaktadır. Diğer bir deyişle, bu tür anlaşmalara taraf olan teşebbüsler, normal rekabet şartları içinde elde edemeyecekleri kârlara ulaşarak bu ekonomik faaliyetlerle yaratılan refahın çoğunu kendilerine aktarma olanağına sahip olmakta ve serbest piyasa ekonomisinin sağlıklı bir şekilde işlemesini engellemektedirler.

1590 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin gerekçesinde; *"Bu Kanunun amacı rekabetin korunması olduğuna göre, rekabeti engelleyici, kısıtlayıcı veya bozucu teşebbüsler arası anlaşma ve uygulamaların yasaklanması gerekir. Maddenin amacı bakımından anlaşma, hukuki şekil şartlarına uymasa bile tarafların kendilerini bağlı hissettikleri her türlü uzlaşma ya da uyuşma anlamında kullanılmıştır. Anlaşmanın yazılı veya sözlü*

10-58/1193-449

olmasının önemi yoktur.” denilmek suretiyle Türk Rekabet Hukuku’nda “*anlaşma*” kavramının, yazılı veya başka bir şekil şartına bağlanmaksızın borçlar hukukundaki “*sözleşme*” kavramından daha geniş bir kavram olduğu vurgulanmıştır.

1600 Bu genel açıklamaların ışığında; Aras Kargo-Fillo Kargo, MNG Kargo ve Yurtiçi Kargo’nun 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesini ihlal edip etmedikleri aşağıda değerlendirilmiştir.

Önaraştırma ve soruşturma sürecinde elde edilen delillerin bir bütün olarak incelenmesinden; Aras Kargo, MNG Kargo ve Yurtiçi Kargo’nun yetkililerinin 2006 yılının Şubat ayından başlayarak 2008 yılının Ağustos ayına kadar çeşitli dönemlerde bir araya gelerek toplantılar yaptıkları bu toplantılarda rekabete ilişkin hususlar hakkında görüş alışverişinde buldukları, bazı konularda rekabete duyarlı bilgileri paylaştıkları ve sunmuş oldukları hizmetlerin fiyatlarına ve arz koşullarına ilişkin olarak rekabeti bozucu anlaşma yaptıkları anlaşılmıştır.

Soruşturma tarafı teşebbüsler arasında tespit edilen rekabeti bozmaya yönelik ilk mutabakatın 2006 yılının Şubat ayından başlamak üzere 2006 yılı başında gerçekleştiği, Yurtiçi Kargo Genel Müdürü Onur ÜLSEVEN’in bilgisayarından elde edilmiş olan ve Yurtiçi Kargo Mali ve İdari İşler Departmanı’nda çalışan Osman EKİZ tarafından Onur ÜLSEVEN’e gönderilen “*Aras ile yapılan prensip anlaşması hakkında*” konulu e-postadan ve bu e-posta ekinde yer alan “*Rakip Faaliyetler Hakkında*” konulu belgeden anlaşılmıştır.

1620 2006 yılı başında yapıldığı anlaşılan söz konusu anlaşmada teşebbüslerin özellikle liste fiyatları üzerinden yapılacak iskontoların belirli bir limit dâhilinde tutulması konusunda mutabakata vardıkları görülmüştür. Ayrıca anlaşmaya Aras Kargo, MNG Kargo ve Yurtiçi Kargo ile birlikte Aras Kargo’nun yan kuruluşu olan Fillo Kargo’nun da taraf olduğu anlaşılmıştır. Yapılan anlaşmada teşebbüslerin sadakatinin sağlanmasına yönelik olarak bir hakemlik müessesesi oluşturulmuş ve bu çerçevede Erhan isimli şahıs ücret karşılığı bu işle görevlendirilmiştir. Bu husus anlaşmadan sapılmasını engellemeye ve teşebbüslerin karteli sürekliliğini sağlamaya yönelik iradelerinin ortaya konulması bakımından önem arz etmektedir.

1630 Mevcut delillerden, soruşturma tarafı teşebbüslerin rekabeti bozucu nitelikte uygulamalarının 2006 yılı sonrasında da devam ettiği görülmüştür. Bu kapsamda teşebbüslerin, değişik toplantılarda fiyat ve arz koşullarına ilişkin hususları görüştüğü ve bu görüşmelerin sonucunda “*Kargo Sektörü Ortak Sorunları ve Genel Değerlendirme Toplantısı Sonuçları*” başlıklı bir anlaşmada mutabık kaldıkları anlaşılmıştır. Bu durum yerinde incelemeler esnasında farklı teşebbüslerden elde edilen dokümanlar ile “*Kargo Sektörü Ortak Sorunları Ve Genel Değerlendirme Toplantısı Sonuçları*” başlıklı dokümandaki ifadelerin örtüşmesinden açıkça görülmüştür. Örneğin, MNG Kargo genel müdürü Aslan KUT’un ofisinde yapılan yerinde incelemede, el yazısıyla tutulmuş notların olduğu “*Mövenpick Hotel İstanbul*” antetli bir belgede yer alan,

1640

- “1. 2008 YILI 1 kez zam ve ... oranında. %... üz. İndirim verilmeye olsun.
7. SİGORTA: - ... YTL’ye kadar biz kar.
- ... YTL üzeri sigortalasın
8. KONTÖR: T.CELL- AVEA-VODAFONE

10-58/1193-449

- 3 firma Kontör satıcılarıyla görüşelim.

9. DERNEK: Olağan Genel Kurul, Değilse O. Üstü ---- mart ise kalsın

10. İHALELER --- Paylaşma olmalı

11. PARÇABAŞI --- - Kümülatif top. İzin yok

- ...; ... gibi olmalı

- ... kg ind. Oranını bir sonraki top.bırakal.(... ind. Oranı

...’u geçmesin)

7. AKARYAKIT

8. SSK PRİMİ

9. İST/BRS özel (Kamyonlar için) FERİBOT seferleri

10. 19 Şubat Salı 12.30 top

11. Bir hafta kala satışçılar katılsın mı sorulacak.”

ifadeleri, “Kargo Sektörü Ortak Sorunları ve Genel Değerlendirme Toplantısı Sonuçları” başlıklı belgedeki ifadeler ile örtüşmektedir. Teşebbüsler arasındaki bir toplantıya ilişkin notlar olduğu anlaşılan bu belgenin tarihi kesin olarak bilinmemekle birlikte belgede 19 Şubat Salı günün toplantı yapılacağına ilişkin düşünülen nottan belgenin oluşturulduğu toplantı tarihinin 2007 yılı sonu veya 2008 yılı başı olduğu anlaşılmıştır. Öte yandan soruşturma aşamasında MNG Kargo Genel Müdürü Aslan KUT’un bilgisayarından elde edilen bir dokümanda teşebbüsler arasındaki işbirliğini canlandırmak üzere 18.01.2008 tarihinde toplanmak üzere randevulaşıldığı bilgisinin yer aldığı dikkate alındığında söz konusu toplantının tarihinin 18.01.2008 tarihi olabileceği ihtimali ağırlık kazanmıştır. Evrim ARAS SAĞIROĞLU ile yapılan görüşmede de MNG Kargo, Aras Kargo ve Yurtiçi Kargo arasında 2008 yılının Ocak ayında bir toplantı yapıldığı ifade edilmiştir.

Yine, MNG Kargo Genel Müdürü Aslan KUT’un ofisinde bulunan bir belgedeki ifadeler de büyük oranda, “Kargo Sektörü Ortak Sorunları ve Genel Değerlendirme Toplantısı Sonuçları” başlıklı belgedeki ifadelerle aynıdır. MNG Kargo Genel Müdürü Aslan KUT’un ofisinde yapılan yerinde incelemede bulunan belgede yer alan notlara, el yazısıyla (ve başka bir kalemle) iki maddenin daha ilave edildiği bir başka belge daha bulunmuştur. Söz konusu belgenin ilk maddesindeki “...bu listeden en fazla %... indirim yapılmalıdır” ifadesinde, “%...” kelimesinin üzerinden el yazısı ile bir ok çıkartılarak “...” yazılmıştır. Yurtiçi Kargo’dan alınan “Kargo Sektörü Ortak Sorunları ve Genel Değerlendirme Toplantısı Sonuçları” başlıklı belgedeki “Taşıma listelerinden ilk etapta en fazla %... indirim yapılması 1 Ocak 2009’dan itibaren bu oranın %...’ye düşürülmesi” şeklindeki ifadenin MNG Kargo Genel Müdürü Aslan KUT’un notları ile bu derece örtüşmesinden, anılan belgelerin nihai anlaşma olan “Kargo Sektörü Ortak Sorunları ve Genel Değerlendirme Toplantısı Sonuçları” başlıklı belgeye yönelik hazırlık çalışmaları olduğu anlaşılmıştır.

Farklı teşebbüslerde birbirini tamamlayan belgelerin bulunması “Kargo Sektörü Ortak Sorunları ve Genel Değerlendirme Toplantısı Sonuçları” başlıklı belgenin teşebbüsler arasında bir mutabakat belgesi olduğunu göstermiştir. Anılan belgede anlaşmanın tarihine ilişkin açık bir hüküm bulunmamakla birlikte belgedeki ifadeler incelendiğinde anlaşmanın 1.07.2008 tarihi öncesindeki bir tarihte yapıldığı anlaşılmıştır.

“Kargo Sektörü Ortak Sorunları ve Genel Değerlendirme Toplantısı Sonuçları” başlıklı anlaşmada, sektörün genel sorunlarının yanında, taşıma listelerine yapılacak zamlar, taşıma listelerinden yapılacak indirimlerin limitleri, ortak parça başı fiyat listesi

10-58/1193-449

oluşturulması, parça başı fiyatların uygulanma şekli, özellikle büyük ihalelere uzlaşmalı teklif verilmesi, kargolarda bireysel ve kurumsal firmalar için sigorta tazmin limitinin belirlenmesi, alacakların tahsilât vadelerinin belirlenmesi gibi hususlarda mutabakata varılmıştır. Ayrıca bu hususların aynı sektörde yer alan kardeş firmalar için de geçerli olduğu belirtilmiştir.

1700 “Kargo Sektörü Ortak Sorunları ve Genel Değerlendirme Toplantısı Sonuçları” başlıklı anlaşmadaki hususların hayata geçirilmesine yönelik olarak birtakım çalışma dokümanları da yerinde incelemeler esnasında elde edilmiştir. Örneğin, “Kargo Sektörü Ortak Sorunları ve Genel Değerlendirme Toplantısı Sonuçları” başlıklı anlaşmanın 6. maddesinde “hatlara göre ...gibi kg/desi aralıkları ile ... desiyeye kadar ve ... parça başı fiyat listesi oluşturulması ve uygulamanın buna göre yürütülmesi” ifadesi; 7. maddesinde ise “%... indirim ile oluşturulan parça başı fiyat listesinin ... kg-ds aralığı fiyatından en fazla %... indirim yapılacaktır. ... kg-ds fiyatının ise ... kg-ds için ... YTL altına inilmemesi” ifadesi yer almaktadır. Anlaşmada yer alan bu hükümler doğrultusunda teşebbüsler bir dizi çalışmalar yapmışlar ve parça başı fiyat listesi ile indirimli fiyat listesini oluşturmaya çalışmışlardır. Bu husus MNG Kargo Genel Müdürü Aslan KUT’un ofisinden elde edilen dokümanlardan anlaşılmıştır.

1710 “Kargo Sektörü Ortak Sorunları ve Genel Değerlendirme Toplantısı Sonuçları” başlıklı anlaşmaya ilişkin bir diğer belge de Yurtiçi Kargo genel müdürü Onur ÜLSEVEN tarafından şirket yönetim kuruluna sunulmak üzere hazırlandığı anlaşılan rapordur. Anılan raporun 4. sayfasında “Kargo Sektörü Ortak Sorunları” başlığı altında “Kargo Sektörü Ortak Sorunları ve Genel Değerlendirme Toplantısı Sonuçları” başlıklı anlaşma hükümlerine yer verilmiştir. Raporun 5. sayfasında ise anlaşmanın 7. maddesi doğrultusunda hazırlanan %... indirimli parça başı fiyat listesi önerisi yer almaktadır. Bu noktada özellikle anlaşmanın ihalelere ilişkin 9. maddesinin yanına Onur ÜLSEVEN tarafından el yazısıyla düşülmüş “daha önce de denenmiş. 2006 Ziya Bey rapor” ifadesinin bulunduğu dikkat çekmektedir.

1720 Yurtiçi Kargo Genel Müdürü Onur ÜLSEVEN’in ofisinden elde edilen raporda teşebbüsler arasında yapılan diğer toplantılara ilişkin de bilgi yer almaktadır. Raporun “Toplantıda Konuşulan Konular-Özet” başlıklı 3. sayfasının ilk maddesinde “MNG-ARAS-YK Genel Müdür ve Genel Müdür yardımcılarının katıldığı 4 toplantı gerçekleştirildi. İlk toplantı NİSAN ayında yapıldı ve Sn Hakan ÇIRACIOĞLU yalnız katıldı. Bundan sonraki toplantılara Sn. Hakan ÇIRACIOĞLU ve Sn. M. Ali TEKİNSOY birlikte ve 4. toplantıya da Genel Müdürümüz Sn. Onur ÜLSEVEN ile birlikte katıldı.” ifadesi yer almaktadır. Bu maddenin yanına ise el yazısıyla “bunun daha öncesi de vardır ama bizim katıldığımız bu kadar” notu düşülmüştür. Raporun 1. sayfasında ise el yazısıyla yazılmış ifadelerden 8.07.2008 tarihinde Aras Kargo, MNG Kargo ve Yurtiçi Kargo yetkilileri arasında bir toplantının yapıldığı ve bu toplantıya MNG Kargo’dan Aslan KUT ve Ali GÜLDAL’ın (MNG Kargo Satış Müdürü), Aras Kargo’dan Salim GÜNEŞ (Aras Holding İcra Kurulu üyesi) ve Atilla ÖZDİKMENLİ’nin (Satış Genel Müdür Yardımcısı), Yurtiçi Kargo’dan ise Onur ÜLSEVEN, Hakan ÇIRACIOĞLU ve Sn. M. Ali TEKİNSOY’un katıldıkları anlaşılmaktadır. Raporun 3. sayfasında “Toplantıda Konuşulan Konular-Özet” başlığı altında sunulan hususların da bu toplantıya ait olduğu anlaşılmaktadır. Bunlardan özellikle “kararlaştırılan fiyat listelerine uyulması” maddesi ve bu maddenin yanına el yazısıyla düşülmüş olan “haziran toplantısında bize verilmiş”

10-58/1193-449

ifadeleri 8.07.2008 tarihi öncesinde teşebbüslerin bir fiyat listesi üzerinde mutabık kaldıklarını açıkça ortaya koymuştur.

1750 MNG Kargo, Aras Kargo ve Yurtiçi Kargo yetkililerinin, kargo taşımacılığı sektöründeki rekabeti bozmaya yönelik toplantıları 8.07.2008 tarihinden sonra da devam etmiştir. Bunlardan 17.07.2008 tarihinde MNG Kargo yönetim kurulu başkanı Mehmet Nazif GÜNAL'ın ofisinde yapılan toplantı özellikle önem arz etmektedir. Anılan toplantıya ilişkin olarak Yurtiçi Kargo genel müdürü Onur ÜLSEVEN'in ofisinde yapılan yerinde incelemede "*Mutabakat Zaptı*" başlıklı bir belge bulunmuştur.

1760 Söz konusu belgede yer alan ifadelerden de anlaşıldığı üzere; MNG Kargo Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Nazif GÜNAL, Yurtiçi Kargo Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim ARIKAN, Aras Kargo Yönetim Kurulu Başkanı Evrim ARAS SAĞIROĞLU ve MNG Kargo Genel Müdürü Aslan KUT arasında 17.07.2008 tarihinde yapılan toplantıda, fiyat ve arz koşullarını düzenleyen, pazar ve müşteri paylaşımını öngören kapsamlı bir anlaşma yapılmış ve bu anlaşma mutabakat zaptı haline getirilmiştir. Belgede, ihalelerde yapılacak işbirliği detaylı olarak düzenlenmiş, yine kg/desi fiyatı dışında parça başı, koli başı gibi farklı ölçümlerle fiyat teklifi sunulmaması, mevcut parça başı, koli başı anlaşmalarının 2008 yılı Eylül ayı itibariyle iptal edilmesi, müşterilere ilişkin tahsilât vadelerinin taşıma faturasının kesim tarihinden itibaren en fazla 30 gün olarak belirlenmesi gibi hususlarda karar alındığı görülmüştür. Bu anlaşma kapsamında bir gözetim-denetim müessesesi oluşturulmuş ve Yurtiçi Kargo Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim ARIKAN'a anlaşmanın uygulanmasını kontrol etme görevi verilmiştir. Diğer taraftan Aras Kargo, MNG Kargo ve Yurtiçi Kargo arasındaki rekabeti bozucu anlaşmaya, Aras Kargo ile aynı ekonomik bütünlük içerisindeki Fillo Kargo'nun da katıldığı görülmüştür. "*Mutabakat Zaptı*"nda yer alan bir diğer ifade ise 24.07.2008 tarihinde MEF Okullarında bir toplantı yapılacağı hususudur.

1770 17.07.2008 ve 24.07.2008 tarihlerinde Aras Kargo, MNG Kargo ve Yurtiçi Kargo yetkililerinin katılımıyla toplantılar yapıldığı Aras Kargo yönetim Kurulu başkanı Evrim ARAS SAĞIROĞLU tarafından raportörlere ifade edilmiştir. Ayrıca Yurtiçi Kargo'dan elde edilen "*Mutabakat Zaptı*"ndaki ifadelerle örtüşen notların bulunduğu bir belge, MNG Kargo'dan da elde edilmiştir.

1780 "*Mutabakat Zaptı*" başlıklı belgedeki, "*24.07.2008 Perşembe günü yapılacak olan toplantı, saat 16.00'da Mef Okulları K/Blok Yönetim Kurulu Başkanlığı katında yapılacaktır*" ifadesini teyit edecek şekilde, Yurtiçi Kargo Genel Müdürü Onur ÜLSEVEN'in odasından, "*24.07.2008 Tarihli MEF Okullarında Yapılan Toplantıda Belirtilen Görüşler (17 Temmuz 2008 günü saat 17.00'da MNG Holding'de yapılan toplantıda hazırlanan Mutabakat Zaptında belirtilen konularla ilgili eleştiriler ve öneriler)*" başlıklı bir belge elde edilmiştir. Söz konusu belgede, "*Mutabakat Zaptı*"ndaki her bir konu başlığına ilişkin değerlendirmeler yer almakta olup anılan belgenin bir kopyası da MNG Kargo'dan elde edilmiştir.

1790 Yurtiçi Kargo Genel Müdürü Onur ÜLSEVEN'in odasından elde edilen ve Onur ÜLSEVEN'in kendi el yazısıyla hazırlandığı anlaşılan bir diğer belgede ise 17 .07.2008 tarihli "*Mutabakat Zaptı*" belgesinde kararlaştırılan hususlara ilişkin Onur ÜLSEVEN'in değerlendirmeleri yer almaktadır. Belgede özellikle "*fiyatların belirli bir seviyeye getirilmesi*" ve "*vade konusunda duruş belirleme kararına*" ifadelerinin yanına "OK" notu

10-58/1193-449

düŖülmüŖtür. Ayrıca *“fiyatların belirli bir seviyeye getirilmesi”* hususunun kademeli olarak yapılması gerektiği, standart fiyat listesine ani geçiŖin ekonomik durum ve diğer rakipler nedeniyle sakıncalı olacağı, standart fiyat listesi yerine liste üzerinden indirim yüzdesi olması gerektiği ve ihalelerde eŖit teklif sunulmasının tehlike yaratacağı belirtilmiŖ; parça baŖı fiyat listelerinin kaldırılması konusunda ise müŖterilerin bu tür fiyatlamaya alıŖmıŖ olması nedeniyle yaŖanacak güçlüğe dikkat çekilmiŖtir.

1800 Öte yandan aynı belgede *“rekabet yasası konusu”* Ŗeklinde bir ifadenin yer alması, teŖebbüs yetkililerinin, yapmıŖ oldukları anlaşmaların 4054 sayılı Kanun’a aykırı olacağı konusunda bilgi sahibi olduklarını ve soruŖturmaya konu rekabete aykırı eylemleri bilinçli olarak gerçekleŖtirdiklerini göstermiŖtir. Nitekim 6.02.Ŗubat 2006 tarihinde Yurtiçi Kargo çalıŖanı Özer AKCAN tarafından o dönem Yurtiçi Kargo’nun genel müdürü olan Ziya GÜNDÜZ’e gönderilen e-posta mesajında da teŖebbüsler arasındaki prensip anlaşmasının Rekabet Kurulu açısından değerlendirilmesinin talep edilmiŖ olması da bu durumu teyit etmiŖ ve güçlendirmiŖtir. Ayrıca Onur ÜLSEVEN’in notlarından da teŖebbüslerin, aralarındaki işbirliğini mümkün olduğunca dikkat çekmeyecek ve zor tespit edilebilecek Ŗekilde düzenleme gayreti içerisinde buldukları anlaşılmıŖtır.

1810 Sonuç olarak önaraŖtırma ve soruŖturma kapsamında elde edilen delillerin bir bütün olarak değerlendirilmesinden Aras Kargo, MNG Kargo ve Yurtiçi Kargo yetkililerinin 2006 yılı baŖından 2008 yılı Ağustos ayına kadar geçen süre içerisinde yukarıda belirtilen 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesinde yasaklanmıŖ olan bir dizi rekabeti bozucu anlaşma yaptıkları; bu anlaşmaların hazırlanmasına, uygulanmasına ve sürdürülebilirliğine yönelik olarak farklı tarihlerde toplantı ve çalıŖmalar yaptıkları anlaşılmıŖtır. Bu kapsamda soruŖturmaya taraf teŖebbüslerin; liste fiyatlarında yapılacak olan artış oranları ve bu artışların tarihlerinin, liste fiyatlarının oluşturulmasında baz alınacak birimlerin, liste fiyatları üzerinden yapılacak indirimlerin limitlerinin, parça baŖı fiyat listelerinin ve bu listeler üzerinden uygulanacak indirim oranlarının belirlenmesi, ihalelere işbirliği içerisinde fiyat teklif edilmesi ve ihalelerin hakkında soruŖturma 1820 yürütölen teŖebbüsler arasında dengeli bir Ŗekilde paylaŖılması amacına yönelik yaptıkları anlaşmaların, amaç ve etkileri bakımından 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesinde örnek niteliğinde sayılmıŖ olan *“mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluŖturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım Ŗartlarının tespit edilmesi”* ve *“mal veya hizmet piyasalarının bölüŖülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaŖılması ya da kontrolü”* durumlarıyla örtüŖtüđü; dolayısıyla teŖebbüsler arasında yapılan sözkonusu anlaşmaların 4054 sayılı Kanu’nun 4. maddesi kapsamında ihlal teŖŖkil ettiği deđerlendirilmiŖtir.

1830 Bilindiği üzere rekabet hukukunda yasaklanan rekabeti bozucu anlaşma türlerinin baŖında kartel anlaşmaları gelmektedir. Karteller, fiyatı ve kârı arttırmak amacıyla rakip teŖebbüsler arasındaki uzlaşmalardır. Uygulamada bu durum genellikle fiyat tespiti, arz miktarının kısıtlanması, pazar paylaŖımı, müŖteri veya bölgelerin bölüŖümü, ihalelerde danıŖıklı hareket edilmesi veya bunların bileŖimi ile gerçekleştirilmektedir. Karteller rekabeti sınırlayıp veya ortadan kaldırdıkları gibi telafi niteliğinde herhangi bir somut fayda ortaya çıkarmamaktadırlar. Aksine fiyatların rekabetçi seviyenin üzerine çıkmasını sağladıklarından, tüketicilere ve topluma zarar vermektedir. Fiyat artışı neticesinde tüketiciler ya hizmeti hiç satın alamamakta ya da aynı mal veya hizmeti daha yüksek bir fiyattan satın almaktadırlar. Bu Ŗekilde tüketici refahında ve dolayısıyla toplumsal refahta bir azalma gerçekleŖirken sadece kartel üyelerinin refahında bir artış olmaktadır.

10-58/1193-449

1840

Kartellerin ortaya çıkardığı zararlar yalnızca tüketicilerin refahındaki azalmayla da sınırlı değildir. Karteller üyeleri üzerindeki maliyetleri azaltmak ve yenilikler yapmak yönündeki baskıları azalttığından, başka birtakım iktisadi, sosyal, kültürel ve siyasi problemler de doğurmaktadır. Bu çerçevede; enflasyonun artması, etkinliğin ortadan kalkması, aynı sektörde hukuka uygun biçimde rekabet etmek isteyen ve/veya kartel konusu ara ürün niteliğinde ise bunun alıcısı konumundaki teşebbüslerin zarara uğraması daha kaliteli ürünün daha az fiyatla daha çok kişi tarafından satın alınmaması nedeniyle sosyal problemler oluşması, girişimciliğin azalması ve halkın serbest piyasa ekonomisine olan güveninin sarsılması, kartellerin ortaya çıkardığı diğer zararlar olarak sayılabilir.

1850

J.2. 4054 sayılı Kanun'un 5. Maddesi Çerçevesinde Değerlendirme

4054 sayılı Kanun'un 5. maddesine göre maddede belirtilen dört şartı sağlayan anlaşmaların bireysel muafiyet alabilmesi mümkündür. Bu kapsamda;

- a) Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması,
- b) Tüketicinin bundan yarar sağlanması,
- c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,
- d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması,

1860

muafiyet alınabilmesi için karşılanması gerekli olan şartlardır.

MNG Kargo, Yurtiçi Kargo ve Aras Kargo arasında 2006 ila 2008 yılları arasında yapılan rekabeti bozucu nitelikteki anlaşmalarda özellikle taraflar arasındaki rekabete ilişkin aşağıdaki hususlar üzerinde mutabakata varıldığı saptanmıştır:

1870

- Liste fiyatlarında yapılacak olan artış oranlarının belirlenmesi,
- Bu artışların tarihlerinin belirlenmesi,
- Liste fiyatlarının oluşturulmasında baz alınacak birimlerin belirlenmesi,
- Liste fiyatları üzerinden yapılacak indirimlerin limitlerinin belirlenmesi,
- Parça başı fiyat listelerinin belirlenmesi,
- Bu listeler üzerinden uygulanacak indirim oranlarının belirlenmesi,
- İhalelere işbirliği içerisinde fiyat teklif edilmesi,
- İhalelerin, hakkında soruşturma yürütülen teşebbüsler arasında dengeli bir şekilde paylaşılması.

1880

Söz konusu hususların rakipler arasındaki anlaşmalar yoluyla tespiti ise rekabet hukuku bağlamında karteller kapsamında değerlendirilen ve per se yasak olarak nitelendirilen eylemlerdir.

Yukarıda da yer verildiği üzere, bir anlaşmanın 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde muafiyet alabilmesi için öncelikle anlaşma sonucunda "Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmenin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması" gerekmektedir. Ancak yapılan anlaşmaların, malların üretim veya dağıtımında yeni gelişme ve iyileşmenin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanmasına yönelik bir amaç taşımadığı soruşturma kapsamında

10-58/1193-449

1890 elde edilen bilgi ve belgelerden açıkça anlaşılmıştır. Bu nedenle kargo taşımacılığı pazarında faaliyet gösteren teşebbüsler arasında akdedilen anlaşmaların 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin (a) bendinde yer alan muafiyet şartını taşımadığı açıktır.

1900 Teşebbüsler arasında yapılan anlaşma, tüketicilerin serbest piyasa koşullarında oluşması gereken fiyattan daha pahalıya hizmet almalarına yönelik olması, yapılan anlaşmanın sadece kartel üyeleri lehine etki doğurması sebebiyle ve başta soruşturmaya taraf teşebbüslerin müşterileri olmak üzere, toplumun bu uygulamalardan büyük oranda zarar görmesi nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin (b) bendinde yer alan koşulu da sağlamamaktadır. Maddenin (c) bendi kapsamında öne sürülecek olgu, önemli bir paya sahip teşebbüsler arasında gerçekleştirilmiştir. Bu nedenle toplam pazar payları itibarıyla böylesine büyük bir piyasa gücüne sahip teşebbüsler arasında yapılan anlaşmaların ilgili pazardaki rekabeti kendiliğinden önemli ölçüde ortadan kaldıracığı açıktır. Dolayısıyla anlaşmanın bu koşulu da sağlamadığı görülmüştür. Son olarak 5. maddenin (d) bendi kapsamında bir değerlendirme yapıldığında, (c) bendi kapsamında yapılan değerlendirmeye paralel olarak rekabetin gereğinden fazla kısıtlandığı anlaşılmıştır.

1910 Sonuç olarak MNG Kargo, Yurtiçi Kargo ve Aras Kargo arasında 2006 ila 2008 yılları arasında yapılan rekabeti bozucu nitelikteki anlaşmaların, Kanun'un 5. maddesinde öngörülen şartları sağlamadığı gerekçesiyle bireysel muafiyet alamayacağı anlaşılmıştır.

1910 J.3. Yapılan Anlaşmanın Etkisine İlişkin Değerlendirme

1920 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin lafzından da anlaşıldığı üzere, rekabeti bozucu nitelikteki bir anlaşmanın Kanun kapsamında ihlal olarak değerlendirilmesi için bu anlaşmanın uygulanmış olmasına, diğer bir ifadeyle piyasada etki doğurmasına gerek bulunmamaktadır. Teşebbüsler arasındaki herhangi bir anlaşmanın amaç bakımından rekabeti bozma, engelleme veya kısıtlamaya yönelik olması, Kanun'un 4. maddesi kapsamında değerlendirilmesi için yeterlidir. Bu çerçevede, soruşturma taraflarının 2006 yılı ile 2008 yılının Ağustos ayı arasında yapmış oldukları anlaşmaların amaçlarının rekabeti bozmaya yönelik olması nedeniyle esasında bu anlaşmaların piyasadaki etkilerinin ayrıca değerlendirilmesine gerek bulunmamaktadır. Ancak bu bölümde, yapılan anlaşmaların topluma vermiş oldukları zarar hakkında ipucu sunulması bakımından anlaşmanın uygulandığını gösterir nitelikte tespitlere ilişkin değerlendirmelere yer verilmiştir.

Yukarıda belirtildiği üzere MNG Kargo, Yurtiçi Kargo ve Aras Kargo arasında 2006 ila 2008 yılları arasında yapılan rekabeti bozucu nitelikteki anlaşmalarda özellikle taraflar arasındaki rekabete ilişkin şu hususlar üzerinde mutabakata varılmıştır:

- 1930
- Liste fiyatlarında yapılacak olan artış oranlarının belirlenmesi,
  - Bu artışların tarihlerinin belirlenmesi,
  - Liste fiyatlarının oluşturulmasında baz alınacak birimlerin belirlenmesi,
  - Liste fiyatları üzerinden yapılacak indirimlerin limitlerinin belirlenmesi,
  - Parça başı fiyat listelerinin belirlenmesi,
  - Bu listeler üzerinden uygulanacak indirim oranlarının belirlenmesi,
  - İhalelere işbirliği içerisinde fiyat teklif edilmesi,

10-58/1193-449

- İhalelerin, hakkında soruşturma yürütülen teşebbüsler arasında dengeli bir şekilde paylaşılması.

1940 Bu mutabakat noktalarının uygulanıp uygulanmadığına ilişkin değerlendirmelere geçmeden önce bir hususun altının çizilmesinde fayda görülmektedir. Kargo taşımacılığı sektöründeki fiyat parametrelerinin çeşitliliği ve karmaşıklığı nedeniyle anlaşma kapsamında mutabakata varılan her bir hususun uygulamada gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğinin tespitinin zor olduğu bir gerçektir. Zira sektörde müşterilere uygulanacak fiyatlar belirlenirken liste fiyatları kadar söz konusu müşterinin -özellikle kurumsal müşterilerin- alım gücü, iş hacmi gibi hususlar da uygulanacak iskонтoların tespitinde etkili olmaktadır.

1950 Sektördeki fiyatlama ve karmaşıklığına ilave olarak özellikle, ihalelerin paylaşımı ve ihalelere uzlaşmalı teklif verilmesi gibi danişıklı davranışların tespitini güçleştiren bir diğer husus ise verilecek tekliflerin, teşebbüs genel müdürleri veya daha alt düzeydeki yetkililer arasında, her bir ihale için münferit olarak belirlenmesidir. Dolayısıyla her bir ihale bazında hangi indirim oranının uygulanacağı ve hangi ihaleye hangi teşebbüsün daha uygun teklif vereceği bilinmediği için bu anlaşmaya her bir ihale bazında uyulup uyulmadığının tespit edilmesi mümkün olmamaktadır.

1960 Bununla birlikte, özellikle MNG Kargo ve Yurtiçi Kargo'nun yapılan anlaşma doğrultusunda bir takım ihalelerde düşük iskonto uyguladıkları teşebbüs yetkililerinden elde edilen belgelerden açıkça anlaşılmıştır. Nitekim 2006 yılında Yurtiçi Kargo genel müdürü olan Ziya GÜNDÜZ'ün Yurtiçi Kargo yönetim kurulu başkanı İbrahim ARIKAN'a sunduğu bilgi notunda şirketlerinin indirim oranlarına ilişkin mutabakata uyması nedeniyle yaklaşık 4 milyon TL'lik bir kayba uğradığı ifade edilmekte, MNG Kargo'nun da bu mutabakata uygun hareket ettiği belirtilmektedir. Aynı bilgi notu ekinde MNG Kargo ve Yurtiçi Kargo'nun anlaşmaya uyduğunu, buna karşılık Aras Kargo'nun yüksek indirim vermek suretiyle mutabakata aykırı hareket ettiğini gösteren ihale örnekleri de yer almaktadır.

1970 Teşebbüsler arasında yapılmış olan anlaşmanın uygulandığını gösteren bir diğer belge ise MNG Kargo genel müdürü Aslan KUT'un bilgisayarından elde edilen "DİĞER KARGO FİRMALARIYLA İŞBİRLİĞİ KONUSUNDA SON DURUM" başlıklı belgedir. Anılan belgede sektörün gelişimini engelleyen aşırı indirimlerin önüne geçmek ve haksız rekabeti önlemek için rakip firmalarla işbirliğini geliştirme çalışmalarının 2006 yılı 2. yarısından itibaren devam ettiği, 2007 yılı sonbahar aylarına kadar aylık periyotlarda toplantılar yapıldığı, satış müdürlerinin de bu faaliyetlere katılmak üzere bir araya geldiği ve işbirliği yapma çalışmalarının sahaya indirilmeye çalışıldığı belirtilmiş ve bu çalışmalar neticesinde;

1. Kargo taşıma ücretleri listelerinde kgr/ds tespitinin 0-30 iken, 0-50 arasına çıkarıldığı,
2. 50 kgr/ds üstü her bir kgr/ds fiyatına 0.50 yi aşan oranlarda zam yapıldığı,
3. Yıl boyunca yapılacak zam oranlarının ve dönemlerinin birlikte kararlaştırıldığı ve uygulamanın buna göre yapıldığı,
4. Sahada müşterilere yapılacak indirim oranlarının ortaklaşa tespit edildiği ve mutabakata varıldığı; ancak bu hususa ilişkin uygulamada söz konusu mutabakatın gereklerinin yerine getirilemediği ifade edilmiştir.

10-58/1193-449

Soruşturma sürecinde yapılan tespitler de, özellikle yukarıda sayılan ilk üç hususta uygulamanın başarıyla gerçekleştirildiğini göstermiştir. Nitekim aşağıdaki tabloda görüleceği üzere teşebbüslerin her üçü de, yukarıdaki belgede belirtildiği gibi, 2007 yılı içerisinde kargo taşıma ücretleri listelerinde kgr/ds tespitini 0-30'dan 0-50'ye çıkarmışlardır.

Tablo-1: Fiyat Listelerinin Yapısı

	2004			2005			2006			2007			2008	
YURTIÇİ	100	30		30	30		30	30		30	50		50	50
MNG	100	100	100	30	30	30	30	30		50	50	50	50	50
ARAS	35	35		30	35		30	30	30	50	50	50	50	50

2006 ila 2008 yılları arasında teşebbüslerce 50 kgr/ds üstü her bir kgr/ds fiyatına 0.50 yi aşan oranlarda zam yapıldığı, uygulandığı belirlenen bir diğer husustur. Söz konusu fiyat artış oranları aşağıdaki tabloda gösterilmektedir:

Tablo-2: 50 kg/ds Üstü kg/ds Başına Yapılan Ortalama Fiyat Artışı (%)

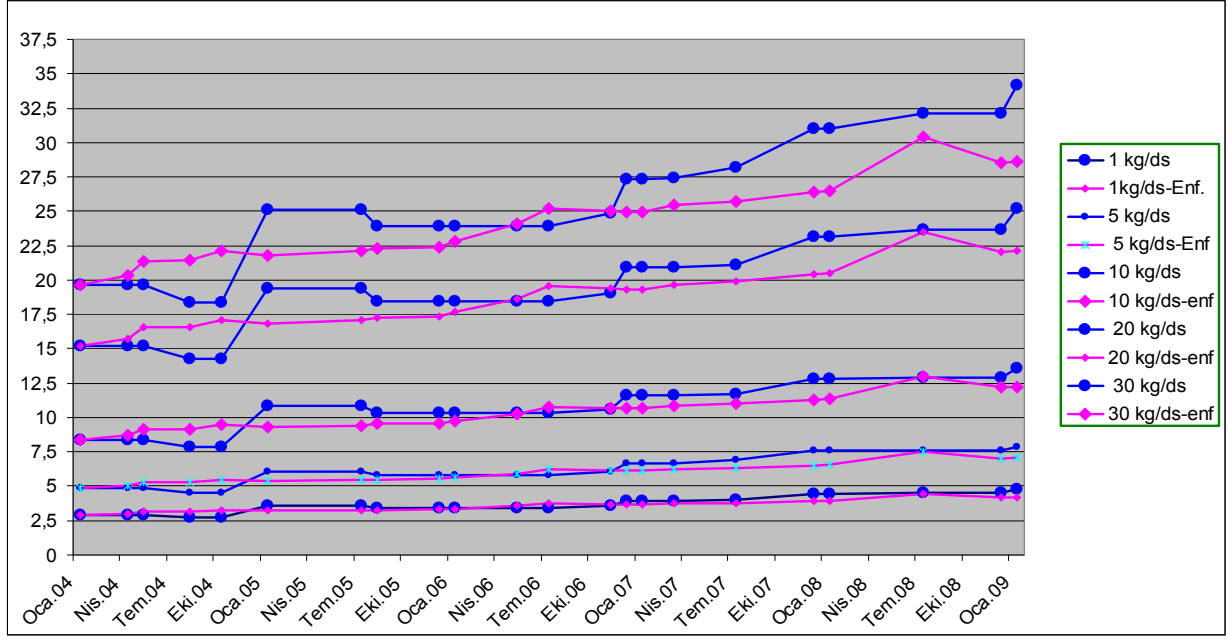
Listelerin Güncellendiği Tarih	MNG	Aras	YİK
Ağustos			
Oca.06	0,255		0,256
May.06		0,265	
Tem.06	0,302		0,270
Kas.06		0,265	
Ara.06		0,295	
Oca.07	0,447		0,297
Mar.07		0,405	
Tem.07	0,447	0,420	0,402
Ara.07	0,465	0,465	
Oca.08			0,445
Değişim	82,35%	75,47%	73,68%

Piyasada rekabetin yerini rakip teşebbüsler arasındaki rekabeti bozucu işbirliğinin aldığı durumlarda, teşebbüsler açısından rakiplerin fiyatlama davranışlarına yönelik belirsizlikler ortadan kalktığı için, işbirliğine dâhil olan teşebbüsler, özellikle fiyatlandırma konusunda daha rahat davranma imkânına kavuşmaktadırlar. Bu nedendir ki rekabetin azaldığı ve pazar yapısının tekele yaklaştığı piyasalarda, tam rekabet piyasasındaki fiyatın (marjinal gelirin) son birim maliyetine (marjinal maliyete) eşit olduğu fiyat dengesinin yerini, son birim maliyetinden uzaklaşan fiyatlar almaktadır. 2004-2008 yılları arasında üretici fiyatlarındaki artış seyri ile aynı dönemde MNG Kargo, Aras Kargo ve Yurtiçi Kargo'nun 0-30 kg/ds fiyatlarının artış seyrine ilişkin aşağıda yer verilen şekillere bakıldığında, genel olarak teşebbüslerin fiyat artışlarının 2004 yılına kadar genel olarak enflasyona yakın seyrederken, 2006 yılından itibaren enflasyon oranlarının üzerinde seyrettiği görülmektedir. Bu durumda teşebbüslerin maliyet artışlarının yanında soruşturmaya konu anlaşmanın da etkili olduğu düşünülmektedir.

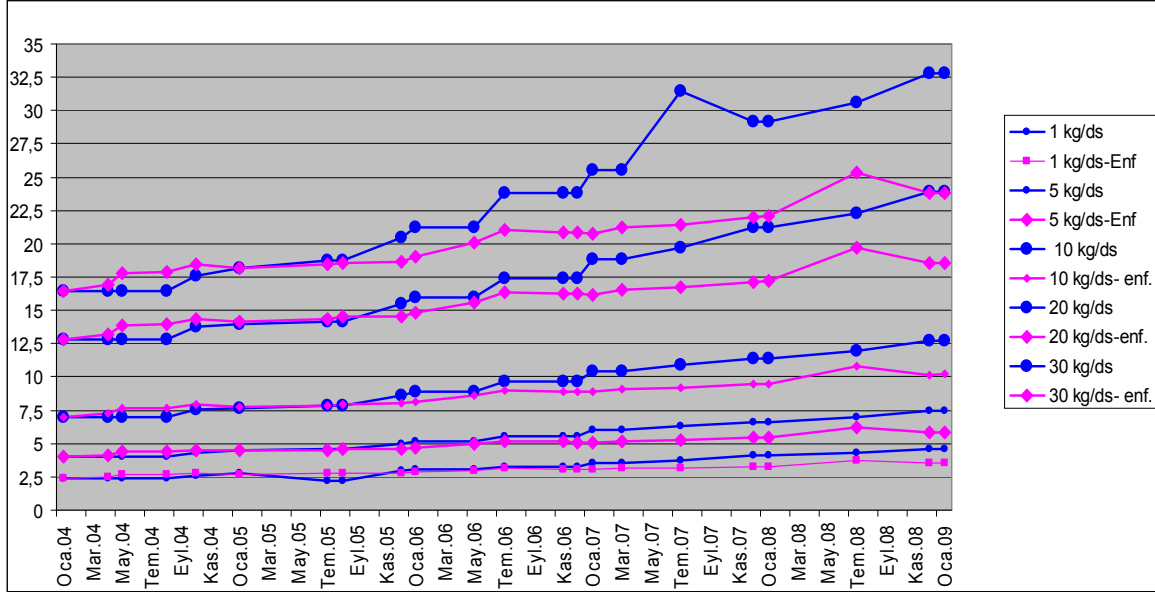
Şekil-1: Aras Kargo Fiyat-Enflasyon Seyri⁴

⁴ Tablo, Aras Kargo'nun 1, 5, 10, 20 ve 30 kg/ds ortalama fiyatlarının seyri ile TCMB'nin açıkladığı üretici fiyatları endeksine göre hesaplanan ortalama fiyatların seyrini göstermektedir.

10-58/1193-449

Şekil-2: MNG Kargo Fiyat-Enflasyon Seyri⁵

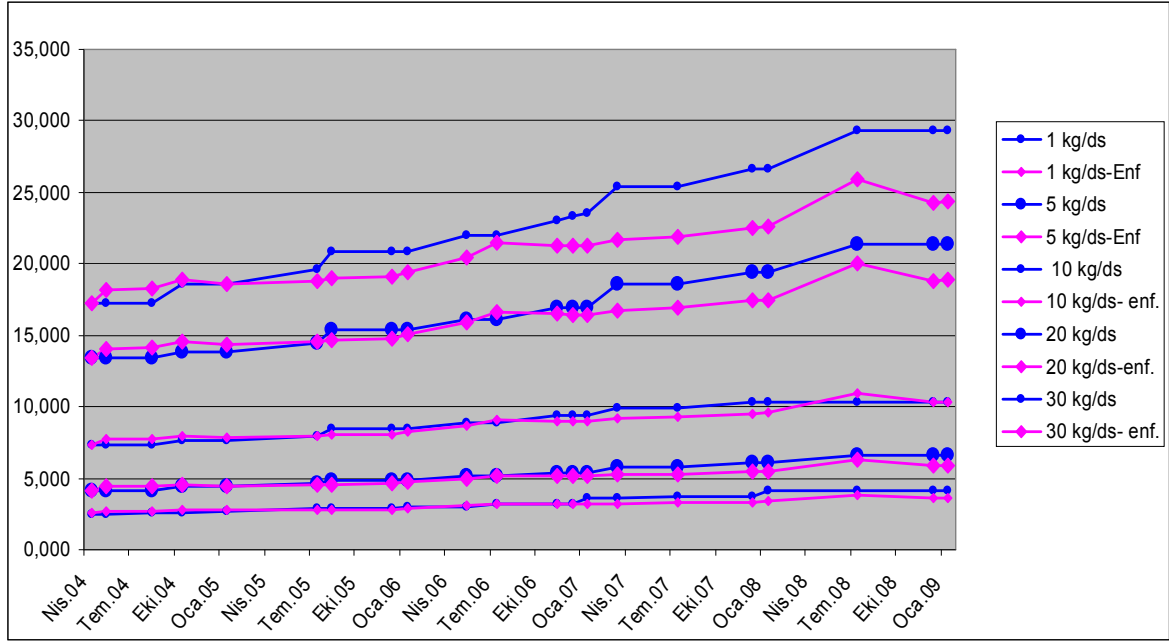

2020

Şekil-3: Yurtiçi Kargo Fiyat-Enflasyon Seyri⁶

⁵ Tablo, MNG Kargo'nun 1, 5, 10, 20 ve 30 kg/ds ortalama fiyatlarının seyri ile TCMB'nin açıkladığı üretici fiyatları endeksine göre hesaplanan ortalama fiyatların seyrini göstermektedir.

⁶ Tablo, Yurtiçi Kargo'nun 1, 5, 10, 20 ve 30 kg/ds ortalama fiyatlarının seyri ile TCMB'nin açıkladığı üretici fiyatları endeksine göre hesaplanan ortalama fiyatların seyrini göstermektedir.

Yukarıda yer verilen bilgi, belge ve değerlendirmeler ışığında; Aras Kargo (ve Fillo Kargo), MNG Kargo ve Yurtiçi Kargo arasındaki anlaşmaların rekabeti bozma amacını taşımanın ötesinde bu etkiyi de doğurduğu anlaşılmıştır.

J.4. Soruşturma Kapsamındaki Teşebbüslerin İhlal Teşkil Eden Eylemlerinin 4054 Sayılı Kanun'un 16. Maddesi ve Ceza Yönetmeliği Çerçevesinde Değerlendirilmesi

2030 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrasında, Kanunun 4. ve 6. maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunan teşebbüs ve teşebbüs birliklerine, nihai karardan bir önceki mali yılsonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yılsonunda oluşan ve Rekabet Kurulu tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar para cezası verileceği düzenlenmiştir. Kanunun 16. maddesinin beşinci fıkrasında ise Kurulun üçüncü fıkraya göre para cezasına karar verirken; ihlalin tekerrürü, suresi, teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin piyasadaki gücü, ihlalin gerçekleşmesindeki belirleyici etkisi, verilen taahhütlere uyup uymaması, incelemeye yardımcı olup olmaması, gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı gibi hususları dikkate alacağı hükme bağlanmıştır. Kanun'un 16. maddesinin son fıkrasında para cezalarının tespitinde dikkate alınan hususların, Kurul tarafından çıkarılacak yönetmeliklerle belirleneceği hükme bağlanmıştır.

2040

2050 Aras Kargo-Fillo Kargo, MNG Kargo ve Yurtiçi Kargo'nun kargo taşımacılığı pazarındaki rekabeti bozma amaç ve etkili uygulamalarda buldukları, bu uygulamaların 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde yasaklanan davranışlardan olduğu, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesindeki koşulları sağlamadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu nedenle kartel anlaşmasına taraf olan teşebbüslere 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesi ve bu maddeye dayanılarak yayımlanmış olan "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem Ve Kararlar İle Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" (Para Cezaları Yönetmeliği) çerçevesinde idari para cezası uygulanması gerekmektedir.

10-58/1193-449

2060 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesi ve bu maddeye dayanılarak yayımlanmış olan Para Cezaları Yönetmeliği'nin 5(2). maddesi uyarınca adı geçen teşebbüslerin aralarındaki rekabeti azaltmak için 2006 yılı Şubat ayı ile 2008 yılı Ağustos ayı arasında kartel anlaşmasına dâhil oldukları tespit edildiğinden söz konusu teşebbüsler için temel para cezası oranı, madde hükmünde yer alan "*ilgili teşebbüslerin piyasadaki gücü ve ihlal neticesinde gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı*" hususları dikkate alınmak suretiyle %2 olarak belirlenmiştir. Söz konusu oran Para Cezaları Yönetmeliği'nin 5(3). maddesinin (b) bendi uyarınca, ihlalin bir yıldan uzun, beş yıldan kısa sürmüş olması nedeniyle yarısı oranında artırılarak temel para cezası %3 olarak belirlenmiştir.

2070 Soruşturmaya taraf teşebbüslerin Para Cezaları Yönetmeliği'nin 6. maddesinde yer verilen ağırlaştırıcı unsurlara uygun herhangi bir davranışlarının bulunduğu tespit edilmemiştir. Bu nedenle de bu teşebbüsler için belirlenen temel para cezası oranında herhangi bir artırıma gidilmemiştir.

Bununla birlikte Para Cezaları Yönetmeliği'nin 5. maddesi çerçevesinde belirlenen temel para cezası Para Cezaları Yönetmeliği'nin 7. maddesinde yer alan hafifletici unsurlar dikkate alınarak yarısı oranında indirilmiştir. Bu çerçevede, kartele taraf olduğu tespit edilen teşebbüslere 2009 mali yılı sonunda oluşan gayri safi gelirlerinin taktiren %1,5 (yüzde bir buçuk)'i oranında olmak üzere idari para cezası verilmiştir.

K. SONUÇ

2080 13.4.2009 tarih, 09-14/314-M sayılı Kurul kararı uyarınca yürütülen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen Rapor'a ve Ek Görüş'e, toplanan delillere, yazılı savunmalara ve incelenen dosya kapsamına göre;

1. - Aras Kargo Yurtiçi Yurtdışı Taşımacılık A.Ş. - Fillo Ürün Odaklı Taşımacılık AŞ.,
- MNG Kargo Yurtiçi ve Yurtdışı Taşımacılık AŞ.,
- Yurtiçi Kargo Servisi AŞ.'nin

2090 2006-2008 yılları arasında rekabeti bozma amaç ve etkili anlaşma yapmak suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine OYBİRLİĞİ ile,

2. Söz konusu anlaşmaya, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan koşulları taşınamaması nedeniyle bireysel muafiyet tanınamayacağına OYBİRLİĞİ ile,

3. Bu nedenle, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 16. maddesinin üçüncü ve beşinci fıkrası ile "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem Ve Kararlar İle Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" hükümleri uyarınca

2100 2009 mali yılı sonunda oluşan gayri safi gelirlerinin taktiren %1,5 (yüzde bir buçuk)'i oranında olmak üzere;

-Aras Kargo Yurtiçi Yurtdışı Taşımacılık A.Ş. - Fillo Ürün Odaklı Taşımacılık AŞ.
ekonomik bütünlüğüne 6.530.799,79 TL,

10-58/1193-449

- MNG Kargo Yurtiçi ve Yurtdışı Taşımacılık AŞ.'ye 2.999.930,70 TL
- Yurtiçi Kargo Servisi AŞ.'ye 7.031.630,38 TL

idari para cezası verilmesine OYÇOKLUĞU ile,

Danıştay yolu açık olmak üzere karar verilmiştir.

2110

Rekabet Kurulu'nun 03.09.2010 Tarih ve 10-58/1193-449 Sayılı Kararına

KARŞI OY GEREKÇESİ

2120 Kurulumuz mezkur kararıyla, Kararın 1. maddesinde belirtilen 4054 Sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı uygulamaları nedeniyle, aynı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik uyarınca hakkında soruşturma yapılan taraflardan Aras Kargo Yurtiçi Yurtdışı A.Ş. – Filo Ürün Odaklı Taşımacılık A.Ş. ekonomik bütünlüğüne 6.530.799.79 TL, MNG Kargo Yurtiçi ve Yurtdışı Taşımacılık A.Ş.'ye 2.999.930.70TL ve Yurtiçi Kargo Servisi A.Ş.'ye ise 7.031.630.38 TL idari para cezası verilmesine karar vermiş bulunmaktadır. Anılan bu para cezası belirlenirken 4054 sayılı yasa ile birlikte, yukarıda anılan Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in ilgili hükümlerinin uygulanarak verilen ceza miktarının hesaplanması ile ilgili bölümünü içeren sonuç cezaya aşağıda belirteceğim gerekçelerle katılmıyorum.

2130

4054 Sayılı "Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 16.maddesinin 4.fıkrasında ; "Bu Kanunun 4, 6 ve 7 nci maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunanlara, ceza verilecek teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar idarî para cezası verilir." denilmiş, son fıkrasında da; "Bu maddeye göre verilecek idarî para cezalarının tespitinde dikkate alınan hususlar, işbirliği halinde para cezasından bağımsızlık veya indirim şartları, işbirliğine ilişkin usul ve esaslar Kurulca çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir." hükmü bulunmaktadır.

2140

Bu hükümleri yorumlarsak; Yasa Koyucu, maddenin 4.fıkrası ile verilecek cezalarda alt sınır koymayıp, sadece üst sınırı belirleyerek cezaların yüzde ona kadar verileceğini hükme bağlamış, son fıkrasında ise sadece "cezanın tespitinde dikkate alınan hususlar" kavramını getirmiş ve Rekabet Kurulu'na sadece cezanın tespitinde dikkate alınacak hususların belirlenmesine ilişkin yönetmelik çıkarma konusunda sınırlı yetki vermiştir. Cezanın tespitinde dikkate alınacak hususlar derken yasa koyucu neyi kastetmektedir? Burada kastedilen hangi fiillere, ne miktarda ceza vereceğini tespit et demek anlamında değil, 16.madde ile verilen ceza sınırları içerisinde (% 10 'a kadar) ceza takdir ederken hangi unsurlara göre veya hangi şartların varlığı halinde cezayı ağırlaştıracağını veya hafifleteceğini, bir başka deyişle yasada öngörülen sınırlar

2150

10-58/1193-449

içerinde ceza tayin ederken, takdir yetkisini kullanma adına hangi unsurları dikkate alarak ceza tesis edeceğini anlamındadır. Yasa koyucu Rekabet Kurulu'na, Yönetmelik yaparken hangi fiillere ne ceza verileceğini tespit etme yolunda bir yetki verseydi o zaman yasaya; "Bu maddeye göre verilecek idarî para cezalarının tespiti ve maddeye göre verilecek idarî para cezalarının tespitinde dikkate alınan hususlar " kavramını birlikte getirirdi.

2160 " Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in ; "Temel Para Cezası" başlığı altındaki 5.maddesinde ;

"(1)Temel para cezası hesaplanırken, Kanunun 4 üncü ve 6 ncı maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunan teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin, nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin;

a) Karteller için, yüzde ikisi ile yüzde dördü,

b) Diğer ihlaller için, binde beşi ile yüzde üçü,

2170 arasında bir oran esas alınır.

(2) Birinci fıkrada yazılı oranların belirlenmesinde, ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin piyasadaki gücü, ihlal neticesinde gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı gibi hususlar dikkate alınır.

(3) Birinci fıkraya göre belirlenen para cezası miktarı;

a) Bir yıldan uzun, beş yıldan kısa süren ihlallerde yarısı oranında,

b) Beş yıldan uzun süren ihlallerde bir katı oranında,

arttırılır." denilmiş, yine 6.maddesinde Ağırlaştırıcı Unsurlar ve 7.maddesinde de Hafifletici Unsurlar ayrı ayrı sayılmıştır.

2180 Yukarıda açıkça görüleceği üzere Yasa Koyucu 16.maddeye göre verilecek cezalarda; alt sınır koymayıp, sadece üst sınırı belirleyerek cezaların yüzde ona kadar verileceğini hükme bağlamasına ve Rekabet Kurulu'na yukarıda geniş olarak açıkladığımız gibi, yetki aşımı nedeniyle Yönetmelikle düzenlenmesi mümkün olmayan bir konuda, Yönetmelikle düzenleme yapılarak belli suçlar için, belirli cezalar getirilmiş, yine Yönetmelikte, Kanunda olmayan bir kural konularak alt sınır ve yasadaki öngörülmeleyen bir üst sınır belirlenmiş ve karteller için yüzde iki ile dört arası, diğer ihlaller içinse binde beş ile yüzde üçü oranında şeklinde ceza verilmesi öngörülmüştür.

2190 Yönetmelikler, Kamu Kuruluşlarının kendi görev alanlarına giren konularda yasa ve tüzük uygulanmasına yönelik yönetsel anlamdaki hukuk kurallarıdır. Anayasanın 124.maddesine göre Başbakanlık, Bakanlıklar ve Kamu Kuruluşları görev alanları ile ilgili yasa ve tüzüklerin uygulanmasını belirleyen yönetmelik çıkarabilir. Anayasa'mızın 11.maddesinin 2.fıkrasına göre Kanunlar Anayasa'ya aykırı olamayacağı gibi, bu kuraldan hareketle hukukun genel ilkelerine göre; Yönetmelikler de yasa ve tüzüklere aykırı olamayacağı gibi üst hukuk kurallarına da aykırı olamaz. Yönetmelikler yasanın açıkça yetki vermediği bir konuda yeni bir düzenleme yapamayacağı gibi, Yasa ile öngörülen kuralı sınırlayamaz. Yeni bir hüküm koyamaz.

2200 Olayımızda 4054 sayılı yasanın 16.maddesi ile konulan kural, anılan yönetmelikle bir anlamda değiştirilmekte ve Kurulun hareket alanı daraltılmaktadır. Yasa ile getirilmeyen ve Yönetmelik Koyucuya ceza miktarlarını ve ceza sınırlarını saptama

10-58/1193-449

konusunda verilmiş bir yetki olmamasına rağmen, belirli suçlara verilecek cezaların saptanması, para cezasına alt sınır konulması ve yeni, bir üst sınır konulması 4054 sayılı yasanın 16.maddesine aykırıdır. Öte yandan 5/1-a bendinde; karteller için yüzde ikisi ile yüzde dördü, (b) bendinde; karteller dışında kalan diğer ihlaller için, binde beşi ile yüzde üçü, oranında bir ceza öngörülmesi, Yasanın 16/son maddesinde Kurulca çıkarılması için verilen yönetmelik yetkisini aşmaktadır. Zira yönetmelik ile temel ceza tespiti mümkün değildir. Bu nedenle yasaya aykırı bulunan Yönetmelik hükümlerine göre ceza belirlenmesinin olanaklı olmadığı, hukuken sakat olduğu açıktır.

2210 Bu görüşe karşı bir sav getirilebilir.”Yönetmelik Danıştay’ca iptal edilmediğine göre hukuken geçerlidir ve zaten verilen cezada yönetmeliğin 6. ve 7. maddeleri uygulanarak sonuç olarak cezanın, yasanın öngördüğü alt ve üst sınırlara ulaşmaktadır.”Hukukun genel ilkeleri, hafifletici ve ağırlaştırıcı unsurların bulunmadığı olayda Rekabet Kurulu’nun anılan yönetmeliğe göre alt ve üst sınır belirleme yönünden bağlı olması karşısında bu savın bir geçerliliği olamaz.

Öte yandan, yukarıda belirtilenlerin dışında anılan Yönetmeliğin hukukun genel ilkelerine ve kanuna aykırılıkları bulunmaktadır. Bunlar;

2220 1-Ceza Hukukunun önemli konularından biriside, ceza kanunlarının zaman bakımından uygulanmasıdır. Zaman bakımından uygulama konusunda baz alınan husus suçun işlendiği tarihtir. Nitekim Türk Ceza Kanununun “ZAMAN BAKIMINDAN UYGULAMA” başlıklı 7.maddesinin 2.fıkrasında” Suçun işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanun ile sonradan yürürlüğe giren kanunların hükümleri farklı ise, failin lehine olan kanun uygulanır ve infaz olunur.” hükmü getirilmiştir. Bu nedenlerle, bir ceza uygulamasında, soruşturma tarihini, kararın verildiği tarihi veya bir başka tarihi ceza uygulamasında esas almak mümkün değildir. Ceza miktar ve oranlarını belirleyen bu yönetmeliğin geçici birinci maddesi ile daha önce işlenen ve soruşturma aşamasında bulunan suçlara teşmil edilmesi de yasaya ve hukukun genel ilkelerine aykırıdır. Böyle bir uygulamanın benimsenmesi, halinde aynı tarihte suç işleyenler yönünden soruşturma tarihinin farklı olması halinde farklı cezalar uygulanabilecektir. Bu durum da eşitsizliğe yol açacaktır. Öte yandan, İdari Para Cezaları Kabahatler Kanunu’na tabi olup, Kabahatler Kanun’un “Zaman Bakımından Uygulama” başlıklı 5.maddesinin (1) numaralı fıkrasında 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun zaman bakımından uygulamaya ilişkin hükümlerinin kabahatler bakımından da uygulanacağı belirtilmiştir.

2230 “Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik” 15.2.2009 tarih ve 27142 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup, 2240 Anılan Yönetmeliğin Geçici 1.maddesinde Yönetmelik hükümlerinin yürürlüğe girmesinden önce başlatılan ancak soruşturma raporu tebliğ edilmemiş olan soruşturmalar hakkında da uygulanacağı hükmü yer almaktadır.”

Kurulumuz kararının 45. sayfasında aynen “4054 sayılı Kanun’un 16.maddesi ve bu maddeye dayanılarak yayımlanmış olan Para Cezaları Yönetmeliği’nin 5(2) maddesi uyarınca adı geçen teşebbüslerin aralarındaki rekabeti azaltmak için 2006 yılı şubat ayı ile 2008 yılı Ağustos ayı arasında kartel anlaşmasına dahil oldukları tespit ” edildiği ibaresiyle suç tarihinin 2006-2008 arasında olduğunu kabul etmiştir.

10-58/1193-449

2250 Olayımızda, 2006-2008 yıllarında işlenen bir fiile, bu tarihten sonra yürürlüğe konulan bir düzenleme, yukarıda belirtilen geçici 1.madde kapsamında uygulanmakta olup, bu düzenleme ve dolayısıyla bu uygulama da yukarıda belirtilen 5237 sayılı yeni Türk Ceza Kanunu'nun 7.maddesine aykırıdır.

2- Bir başka aykırılıkta şudur; Türk hukukunda, 5237 sayılı yeni Türk Ceza Kanunu'nun yürürlüğe girmesi ile birlikte para cezası kalmamıştır. Bu yani rekabet otoritesinin verdiği "İdari Para Cezası"dır. Bu nedenle yönetmelikte geçen para cezası kavramı ceza kanununa aykırıdır.

2260 İdare hukuku kurallarına göre Yönetmelik gibi düzenleyici işlemlere karşı iptal davaları iki halde açılabilir. Yönetmeliklerin yayımlanması üzerine ilgililer tarafından iptali için dava açılabilir gibi, bu düzenlemenin bir idari işleme dayanak olarak alınıp uygulanması ile menfaatleri haleldar olan kişiler tarafından da işleme birlikte, yönetmeliğin ilgili hükümlerinin de iptali yolunda dava açılabilir bilinmektedir. Bu nedenlerle ve yukarıda açıklamaya çalıştığım gerekçelerle, Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in; 4054 sayılı yasaya aykırı bulunan ilgili hükümlerinin iptal davasına konu olması halinde iptal edilebileceği kanısını taşımaktayım.

2270 Yukarıda açıklanan nedenlerle, Kurulun yasaya aykırı yönetmeliğin 5.maddesini uygulamaksızın, 16.maddeye göre ve yönetmeliğin 6 ve 7.maddesinde öngörülen olaydaki ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurları da göz önüne alıp, olayın oluş şekli, lojistik sektörünün olay tarihindeki koşulları da göz ardı edilmeksizin takdir yetkisini kullanarak % 10 sınırı içinde kalmak koşuluyla hakkında idari para cezası verilen teşebbüsler için ayrı ayrı sonuç ceza olarak 2009 mali yılında oluşan gayri safi gelirlerinin binde beşi olarak tayin etmesi gerekirken aksi yönde, Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in 5.maddesinin (b) fıkrasına göre karteller için öngörülen yüzde iki oranını temel ceza olarak ve aynı yönetmeliğin 7.maddesinde öngörülen hafifletici unsurlarda göz önüne alarak; sonuçta 2009 mali yılında oluşan gayri safi gelirlerinin yüzde 1,5 oranında idari para cezası tesis edilmesi yolunda verdiği kararın 3.maddesine katılmıyorum.

Reşit Gürpınar
Kurul Üyesi